G

PERKINS LIBRARY

Duke University

Rare Books

8°OR

Autographa

L 9. 557296

Draat 155
Rare edition.
Plates by Ab. Snyders
and G. van Schoor

ANTIPATHIA AMORIS DIVINI *ET* HUMANI

Duobus Libris comprehenſa.

ANTIPATHIA AMORIS DIVINI ET HUMANI

Duobus Libris comprehenſa,

Per

THEMATA ET SENTENTIAS,

INSUPER ET FIGURAS ÆNEAS,

Adjectis

VERSIBUS GALLICIS ET HISPANICIS,

ILLUSTRATA,

Antehac Antuerpiæ Typis data.

Nunc denuò recuſa,

CUM FACULTATE SUPERIORUM.

M.DC. XCIV.

Sumptibus & Typis JOANNIS BAPTISTÆ MAYR,
Typographi Aulico-Academici.

D7
RBR
S672A

SERENISSIMÆ
AC
POTENTISSIMÆ
DOMINÆ, DOMINÆ
ELEONORÆ MARIÆ
REGINÆ POLONIÆ.
DUCISSÆ LOTHARINGIÆ,
ARCHIDUCISSÆ AUSTRIÆ, &c.&c.

REGINÆ AC DOMINÆ
DOMINÆ CLEMENTISSIMÆ.

SERENISSIMA
AC
POTENTISSIMA
REGINA
DOMINA, DOMINA
CLEMENTISSIMA.

Q Uod aliud quærat Sacrarium, in quo quieſceret Divinus Amor, *quàm* [ſ]*inum animúmque* Regiæ Majeſta-[t]is Tuæ? *Amat nempe* Amor *hic*

 Auſtri-

Auſtriacam Pietatem, *in qua fundari poſſit Virtus, quæ fundamentum eſt reliquarum omnium. Ut vel ex hoc titulo minùs verear, hoc qualequale de* Amore Divino *Opuſculum* Tuo Sacratiſſimo Nomini *inſcribere. Qui enim* Amorem hunc amare, *Clementiſſimíſque oculis dignari non velis, quem talem tantúmque* in pijſſimo Tuo pectore & Tui *in aula ſuſpiciunt Domeſtici, & decantat publica in Orbe Fama? Adeò, ut meritiſſimo encomio* Auguſtalis Tui Foribus *inſcribi poſſet:*

Intret in hanc Aulam, qui cupit eſſe pius.

Et certè vel ipſum Regiæ Majeſtatis Tuæ *Gynæceum* Schola Divini Amo-

Amoris *videri poteſt. Enim verò quot in illo ſacra conficiuntur anathemata, ſive ad exornandas* DEI *Cœlitúmque aras ſplendidiſſima, ſive ad* Religioſiſſimi Animi Tui *conteſtationem luculenta? Vix templum eſt, in quo* Tua Pietas *DEO, Divíſque non erexerit cœlum: nempe idem* Tibi *poſt ſeros annos daturis. Quid? quòd etiam recreationis aliquid iis ſubtrahere ſoleas, quæ in præſcripto* à Te *Angelicæ Pietatis exercitio, aut minùs felices, aut minùs veloces reperiuntur: credo, non ſine Angelorum riſu.*

Jam verò de Amore *quid dicam &* Regiâ Munificentiâ, *quam erga pauperes & calamitate preſſos exerces? Dico, majores eſſe & plu-*

res Tuas Gratias, *quàm ſint egenorum vota. Dico, id ſolum* Te *reputare* Tuum, *quod in alios effuderis. Dico, abſolutam* Te *eſſe* Divini Amoris Idæam, in *tam* effuſo amore *Pauperum adumbratam. Atque cùm* Talis *ſis erga abjecta ſiniſtræ fortunæ mancipia, quis miretur illud* Amoris *incendium, quo erga* Numen Euchariſticum *ardere ſoles? Non erat ſatis* Auguſtiſſimæ Menti Tuæ, *ut*

EUCHARISTIA PANIS,

id, quod anagrammaticè ſonat, eſſet tantùm

PANIS HIC AUSTRIAE,

niſi Ejusdem Sacratiſſimi Myſterij ſum̄am Venerationem, Superi! quanto cum devotionis augmento, Tuo

Oeni-

Oeniponto *inſereres. Nimirum eſt hæc* Divini Amoris Indoles, *ijs dem, quibus* Ipſe *flagrat, ſanctitatis ſuæ flammis aliorum quoque pectora accendere. Et hinc quid mirum, eum* Innocentiæ Candorem, *támque* ſerenos Divini Amoris radios *elucere* è Regiæ Majeſtatis Tuæ dulciſſimis Filijs, *ut non* homines, *ſed* Angelos *edidiſſe videri poſſis. Nempe, quia* Sereniſſimæ Dominæ Parenti ſuæ *ſemper proximi; inde fieri non poteſt, quin tenella corda, omnísque boni capaciſſima* Maternarum Virtutũ *ardore incaleſcant. DEUS Ter Opt. Max. &* Regiam Majeſtatem Tuam, *&* Hos Ipſos Suaviſſimos Filios, Sereniſſimos Duces, *verè* Amores & Delicias

Orbis

Orbis Chriſtiani, *ad Solatium & Incrementum* totius Patriæ, *quàm diutiſſimè ſervet Incolumes. Ita voveo*

Sereniſſimæ Regiæ Majeſtatis Tuæ

Salisburgi 14. Junij, 1694.

Servus humillimus ac ſubjectiſſimus

Joan. Baptiſta Mayr, Aulico-Aacade-micus Typographus & Bibliopola.

Anteloquium Typographi.

OPus, quod hic exhibetur, paulò poſt inchoatum hoc ſæculum, Antuerpiæ evulgatum fuit; nunc autem ob ſingularem utilitatem, in gratiam illorum, quorum ſtudium, in perfectione Christiana proficere, denuò recuſum eſt. Ut autem hujus Operis ſeriem, ac omnem, quam complectitur, materiam, quilibet uno quaſi obtutu perſpicere poſſit, Elenchus Thematum & Sententiarum utriusque libri in ſequentibus pagellis deſcriptus eſt. Hunc qualemqualem laborem Lector benevolus æqui bonique conſulat.

)( )(ELEN-

ELENCHUS
Thematum omnium, quæ in hoc Opere illuſtrantur.

LIBER I.

PRæludium, An ſit Amor? 3
Natura Amoris. 5
Etymologia Amoris. ibid.
Definitio Amoris. 6
Diviſio Amoris. ibid.
Ars eſt artium, Ars Amoris. 7
Neopilia. 8
Amor divinus. 9
Cupido. 10
Amor humanus. 11
Hieruſalem Amoris. 12
Anguſta via & arcta, quæ ducit ad vitam. 13
Babylon Amoris. 14
Lata via & ſpatioſa, quæ ducit ad perditionem. 15
Piſcatio Amoris. 16
Mittam vobis piſcatores multos. 17
Competentia Amoris. 18
Sagittæ potentis acutæ. 19
Cribratio Amoris. 20
Hic optima, hic peſſima ſervat. 21
Negotiatio Amoris. 22
Negotiamini dum venio. 23

Merx

Merx Amoris. 24

Fumos vendit Amor. 25

Cenſura Amoris. 26

Amor formæ condimentum. 27

Credulitas Amoris. 28

Quod non noris, non ames. 29

Computatorium Amoris. 30

Qui in honore ſunt, ſimiles ſunt abaculorum calculis. 31

Superbia Amoris. 32

Superbia ejus humiliabitur. 33

Cupiditas Amoris. 34

Res immoderata, Cupido eſt, 35

Aucupium Amoris. 36

Volucrem ſic decipit auceps. 37

Laqueus Amoris. 38

Qui volunt divites fieri, incidunt in tentationem, & in laqueum. 39

Quæſtus Amoris. 40

Quod capis, alter habet. 41

Monitio Amoris. 42

Paucitas dierum meorum finietur brevi. Conſtituiſti terminos, qui præteriri non poterunt. 43

Verſutia Amoris. 44

Lumina qui potuit vincere, victor abit. 45

Oportunitas Amoris. 46

In otio negotiatur. 47

Injuria Amoris. 48

Latet hoſtis, & otia ducit. 49

Torpor Amoris. 50

Neſcit tarda molimina Spiritus ſancti gratia. 51

Febris Amoris. 52

Libera me de ſanguinibus. 53

Tyrannis Amoris. 54

Omnis qui facit peccatum, ſervus eſt peccati. 55

Subtilitas Amoris. 56

Sine vulnere lædor. 57

Aſſiduitas Amoris. 58

Fugiendo non effugit. 59

Minæ Amoris. 60

Domine, ne in furore tuo arguas me. Reminiſcere miſerationum tuarum. 61

Inſtantia Amoris. 62

Peccavi: quid faciam tibi? Aſpice in me, & miſerere mei. 63

Sanatio Amoris. 64

Qui ſanat omnes infirmitates tuas. 65

Auxilium Amoris. 66

Eruens liberabo te, quia in me habuiſti fiduciam, & non tradêris in manus virorum quos tu formidas. 67

Protectio Amoris. 68

Liberaſti me à rugientibus præparatis ad eſcam. 69

Renovatio Amoris. 70

De facili Natura recurrit. 71

Muſcipula Amoris. 72

Fit ſpolians ſpolium. 73

Retentio Amoris. 74

Non intrandum, aut penetrandum. 75

Dementia Amoris. 76

Stultitiâ ligaris, non compedibus. 77

Inſtru-

Inſtructio Amoris. 78
Per quæ peccat quis, per hæc & torquetur. 79
Fragilitas Amoris. 80
Nulla reparabilis arte. 81
Inconſtantia Amoris. 82
Quò me vocat aura. 83
Tragœdia Amoris. 84
Poſt gaudia luctus. 85
Victoria Amoris. 86
Cupidinis Victoria. 87
Antidotum Amoris. 88
Amor conſumetur in ſtultitia. 89

LIBER II.

Præludium & Deſcriptio Amoris. 93
Proprietas Amoris. 94
Amor divinus. 95
Via Amoris. 96
Ego ſum oſtium; per me ſi quis introierit, ſalvabitur. 97
Ovile Amoris. 98
Paſce oves meas. 99
Attractio Amoris. 100
Nemo poteſt venire ad me, niſi Pater, qui miſit me, traxerit eum. 101
Potentia Amoris. 102
Appendit tribus digitis molem terræ. 103
Luſus Amoris. 104
Ludens in orbe terrarum, & delitiæ meæ eſſe cum filiis hominum. 105

Vinculum Amoris. 106
Poſuiſti in nervo pedem meum. 107
Venatio Amoris. 108
Capiamus nobis vulpes parvulas, quæ demoliuntur vineas. 109
Militia Amoris. 110
Accipe armaturam Dei, ut poſſis ſtare adverſus infideles diaboli. 111
Digladiatio Amoris. 112
Qui docet manus meas ad prælium. 113
Expolitio Amoris. 114
Aufer rubiginem, & egredietur puriſſimum. 115
Balneum Amoris. 116
Lava à malitia cor tuum, ut ſalvus fias. 117
Bis-coctum Amoris. 118
Tanquam aurum in fornace. 119
Acu-pictura Amoris. 120
Ex vulnere pulchrior. 121
Imago Amoris. 122
Prædeſtinavit nos conformes fieri imagini filij ſui. 123
Echo Amoris. 124
Clamaverunt juſti, & Dominus exaudivit eos. 125
Incrementum Amoris. 126
Senſim amor ſenſus occupat. 127
Meditatio Amoris. 128
Attendite & videte, ſi eſt dolor ſicut dolor meus. 129
Inſitio Amoris. 130
Fructus ejus dulcis gutturi meo. 131

Vul-

Vulnus Amoris. 132
Tetendit arcum ſuum, & poſuit me quaſi ſignum ad ſagittam. 133
Rapina Amoris. 134
Vulneraſti cor meum, ſoror mea, ſponſa. 135
Languor Amoris. 136
Amore langueo. 137
Impatientia Amoris. 138
Cupio diſſolvi, & eſſe cum Chriſto. 139
Deſiderium Amoris. 140
Domine, ante te omne deſiderium meum, & gemitus meus à te non eſt abſconditus. 141
Martyrium Amoris. 142
Chriſto confixus ſum cruci. 143
Triumphus Amoris. 144
Vexilla Regis prodeunt, fulget Crucis myſterium. 145
Sacrificium Amoris. 146
Cor contritum & humiliatum Deus non deſpicies. 147
Invincibilitas Amoris. 148
Aquæ multæ non potuerunt extinguere Charitatem. 149
Libertas Amoris. 150
Cella amanti cælum eſt. 151
Jubilatio Amoris. 152
In Chordis & Organo. 153
Sympathia Amoris. 154
Quid non ſentit Amor! 155

Specu-

Speculatio Amoris. 156
Ecce tu pulchra es amica mea: Ecce tu pulcher es dilecte mi. 157
Caligo Amoris. 158
Trahe me poſt te. Curremus in odorem dilecti. 159
Præſentia Amoris. 160
Quærebam te foris; & eras intus. 161
Curioſitas Amoris. 162
Tegenda non detegenda. 163
Quies Amoris. 164
In Domino quies. 165
Unio Amoris. 166
Dulcedo Amoris. 168
Meliora ſunt ubera tua vino. 169
Extaſis Amoris. 170
Adjuro vos, ne ſuſcitetis dilectam. 171
Raptus Amoris. 172
Levavit ſe ſupra ſe. 173
Intuitio Amoris. 174
Vidi Deum facie ad faciem, & ſalva facta eſt anima mea. 175

FINIS.

AMORIS
DIVINI
ET
HUMANI
ANTIPATHIA.
LIBER I.

AMORIS
Divini & Humani
ANTIPATHIA
LIBER I.

Prælудium.

AN SIT AMOR?

QUID *quæris, an ſit amor? Sapienter quæris, ſed & inſipienter. Sapienter quæris; quia ordine doctrinæ: inſipienter, quia in te eſt. Quod domi poſſidetur, fruſtra foris quæritur.* Thauler. *Si ais, in me amor non eſt; injuſtus es: ubi charitas non eſt, non poteſt eſſe juſtitia. Si non amas, odiſti: odio vel amore ducimur:* Auguſt. *Quæris adhuc an ſit amor? ſi non amas, ſine voluntate es: omnium enim actuum* D. Thō. *voluntatis initium & radix eſt amor. Si non amas, inſanis: non amare, dementiæ eſt.* Macrob. *Si non amas, non homo es: inhumanum eſt non amare.* Idiot. *Perſeveras*

quærere an ſit amor? ſi non amas, mortuus es: ſine amore tanquam mortui reputamur. Sed quid ultra diſputo? cum mortuo ratiocinari, ſtultitia eſt. Adducam mortuum, ſed ſcriptis viventem. Mortuo

P.Beroal. *loquatur mortuus: audiamus. Quod eſt in navigio gubernator; quod in civitate magiſtratus; quod in mundo ſol; hoc inter mortales eſt amor. Navigium ſine gubernatore, labaſcit: civitas ſine magiſtratu, periclitatur; mundus ſine ſole tenebricoſius efficitur; & mortalium vita, ſine amore, vitalis non eſt. Credis hoc? reviviſces. Si reviviſcis; noli amplius quære-*

Auguſt. *re: habes quod quærebas. Ubi vita, ibi amor eſt: ubi amor, ibi ſunt omnia: ama ergo, & fac quod vis.*

Natura Amoris.

I.

ARs eſt artium, ars amoris; cujus magiſterium ipſa ſibi retinuit natura, & Deus auctor naturæ: ipſe enim Amor à creatore inditus (niſi naturalis ejus ingenuitas, adulterinis aliquibus affectibus præpedita fuerit) ipſe inquam ſe docet, ſed docibiles ſui, docibiles Dei: ſed poſtquam legem Dei amiſit ab homine eſt docendus. Non eſt autem docendus ut ſit tanquam qui non ſit; ſed ut purgetur, & quomodo purgetur; ut proficiat, & quomodo proficiat; ut ſolidetur, & quomodo ſolidetur docendus eſt. *Berna. de dig. Amor.*

Etymologia Amoris.

Amorem, Hebræi Oheb dicunt; à verbo Ahab, amavit, dilexit: quod cognationem habet cum Abah, voluit, & Jahab, appetivit: quod enim amamus, volumus & appetimus.

Definitio Amoris.

Aug. lib. de anim. Amor eſt animæ rationalis affectus, per quem ipſa aliquid cum deſiderio quærit & appetit ad fruendum; per quem & fruitur eo, & cum quâdam ſuavitate interiori amplectitur & conſervat adeptum.

Franciſ. Petrar. de grat. Amar. Amor latens eſt ignis; gratum vulnus; dulcis amaritudo; delectabilis morbus; ſapidum venenum; jucundum ſupplicium; blanda mors.

Diviſio Amoris.

Aug. ſup. Pſal. D. Thom. Amor dividitur in Amorem Dei, ſeu divinum; & Amorem ſæculi ſeu humanum.

In Amorem amicitiæ, & Amorem concupiſcentiæ.

Ars eſt artium, Ars Amoris, *Bern.*

Amour eſt l'art des arts, car en ſon artifice
L'eſprit le plus ſçauant, ſe treuue eſtre nouice.

No tiene retrato Amor.
Porque le muda el conceto.
Qualquier ſingular efeto.

Neopilia.

II.

Auguſt. AMor Dei, eſt rectiſſima animi affectio, quâ diligitur Deus propter ſe, & proximus
Idiot. propter Deum. O Amor præceps! Amor flagrans, Amor vehemens, Amor te intra te cohibere nō valens: qui præter te aliud cogitare non ſinis: faſtidis cætera, contēnis omnia præter te. Dulciter capis, ſtrenuè ſtringis, ſapienter erudis, gloriosè illaqueas, oneras delectabiliter, feliciter uris, in dicto expectaris, nec conſilio temperaris, nec pudore refrenaris, neque rationi ſubiiceris. Affectus es deſiderabilis, experientia dulcis, jucunditate plenus, fruitione æternus: ſatians & reficiens, numquam faſtidium generans; ubi es, labor non eſt, ſed ſapor. Te ipſo contentus es; donas libertatem, pellis timorem, laborem non ſentis, meritum non reſpicis, præmium non requiris: diſſimulas & exſpectas, ſuſtines delinquentem, eúmque benignè trahis, adducis, & converti facis ab
Bernard. errore viæ ejus. Felix Amor, ex quo oritūr ſtrenuitas morum, puritas affectionum, ſubtilitas intellectuum, deſideriorum ſanctitas, operum charitas, virtutum fæcunditas, meritorum
Idiot. dignitas, præmiorum ſublimitas. Amor tuus Domine fons vitæ eſt, nec vivere anima poteſt quæ non hauſerit ex illo, neque haurire poteſt niſi præſens fuerit ipſi fonti, ſcilicet tibi, Jesu Christe, qui es fons totius amoris.

Amor.

Amor divinus.

Ie ſuis celuy qui ſenl peut heureux faire viure,
Ie ſuis l' Amour diuin, vienne qui me veut ſuiure.

Es ſin duda que eſte amor,
Pues que ſe alexa vel ſuelo,
Deue ſer amor del Cielo.

Cupido.

III.

Volucrem eſſe Amorem fingit immitem Deum
Mortalis error, armat & telis manus,
Arcúſque ſacros inſtruit ſævâ face,
Senec. *Genitúmq; credit Venere, Vulcano ſatum.*

HUic Amori pœnitentia & triſtitia ſunt ſemper comites. Anteambulones autem, ſunt cura, anxietas, ſollicitudo, metus, ſuſpiciò, ira, odium, appetitus impatiens, inſomnes noctes, horrenda ſomnia, mæror, lachrimæ, ſubitò geſtiens lætitia, ſubita animi conſternatio, omnium extremorum cogitatio. *Ioan. Fab.*

Amor hic inſatiabilis eſt, quia extinctus reaccendetur, & poſt copiam rurſus inops fit, animum virilem effœminat, & præter paſſionem quam ſuſtinet nihil ſinit aliud cogitare. Rationis oblivio eſt, & inſaniæ proximus, fœdum minimè conveniens animæ ſoſpiti vitium; turbat conſilia, altos ac generoſos ſpiritus frangit, à magnis cogitationibus ad humillimas detrahit; laqueus eſt animæ, fœdat pueritiam, perdit juventutem, incitat ac inquietat emortuam carnem & ſenectutem. Ineffugabilis eſt pœna, noxium malum, naturalis tentatio, deſiderabilis calamitas, domeſticum periculum, natura mali boni colore depicta, indeſinens pugna, quotidianum damnum, pondus graviſſimum. *Idiot.* *Senec.* *Idiot.*

Amor

Amor humanus.

Icy veois tu mortel, depeints les pere & mere,
De ce follaſtre Amour, autheur de ta miſere.

Miralde ſolo à la caſta
Y conocereis le luego
De quien le viene el ſer ciego.

Hieru-

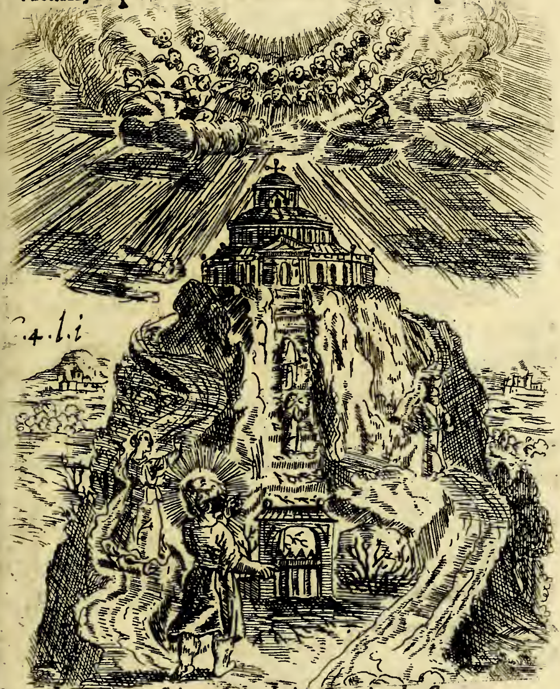
Hieruſalem Amoris.

IV.

DUas civitates, duo faciunt Amores; Hieruſalem facit Amor Dei, Babylonem facit Amor ſæculi. *Auguſt.* Interroget igitur ſe unuſquiſque quid amet & inveniet ubi ſit civis. O Anima quæ amare deſideras, in Amoris bivio conſtituta, attende bene quam viam velis ingredi; exitum utriuſque perpende, non initium. Ne te auguſta porta, laborioſum iter, ſpinoſi gradus deterreant; hâc itur ad Hieruſalem, ad æternum gaudium, ad ſempiternas delicias: ne te inviter blanda Venus, hilaris Bacchus, ſpatioſus introitus, florida via, illâc itur ad Babylonem, ad ſupplicium æternum, ad ærumnas perpetuas. Contende *Luc,* 13. igitur intrare per anguſtam portam, ſectare 1. *ad Cor.* charitatem, æmulare ſpiritualia, dic cum Davide, Aperite mihi portas juſtitiæ, ingreſſus *Pſ.*117 in eas confitebor Domino, hæc porta Domini, juſti intrabunt in eam.

Anguſta

Anguſta porta & arcta via quæ ducit ad vitam, & pauci inveniunt eam. *Matt.7.*

Si cet heureux ſciour te doit ſeruir de fin,
Hazardé toy mondain d'en prendre le chemin.

E ſe, ſi que es buen camino
No tè eſpanten ſus eſpinas:
Pues crian roſas diuinas.

Baby-

Babylon Amoris.

V.

BAbylonem facit Amor ſæculi; interroget igitur ſe unuſquiſque quid amet, & inveniet an ejus ſit civis. O anima! hanc viam non intres; plena periculi, plena perditionis eſt. Amor te allicit, ſed ut te necet. Venus te invitat, ſed ut te vitâ ſpoliet. Bacchus te vocat, ſed ut te devoret: vinum propinat, ſed ut venenum bibas. Voluptates ſunt blandiſſimæ dominæ quæ majores partes animi à virtute detorquent. In hoc nos cõplectuntur ut ſtrangulent;non aliter ergo quam latrunculi viatoribus inſidiantes eoſque ſeducentes ac perimentes,declinandæ ſunt. Idq;facilius fiet,ſi quis acriter rei vilitatem, obſcænitatẽ,brevitatem, finem cogitet, ac longum dedecus; horæque fugacis forſitan aut momenti unius illecebras, multorum pœnitentiâ vel æterno forraſſe ſupplicio puniendas.

Auguſt. *Cicer.* *Senec.* *F. Petrar.*

Auguſt. *Quiſquis amas mundum, tibi proſpice, quâ ſit eundum;*
Hæc via, quâ vadis, via peſſima,plenáq; cladis.

Lata

Lata porta & ſpatioſa, via quæ ducit ad perditionem, & multi ſunt qui intrant per eam. *Matt. 7.*

Si ce funeſte lieu te doit ſervir de fin,
Garde toy bien mondain d'en prendre le chemin.

Aun qui es holgada la calle
Non te enganne: pues ſus flores
Te lleuaran donde llores.

Piſcatio.

Piſcatio Amoris.

VI.

Barrad. PEriculoſum mare, mundus eſt, ac procelloſum, in eo pleraque corda hominum, veluti piſces, voluptatibus, divitiis, ſceleribúſque imerſa natant, unde ab hoc piſcatore divino in lucrem gratiæ feliciter extrahuntur. *Luc.5* Laxet igitur retia ſua in capturam *Ambroſ.* Amor divinus: ſed quænam ſunt, quæ laxari jubentur, retia, niſi verborum complexiones, & quaſi quidam orationis ſinus, & diſputationum receſſus, qui, eos quos cœpit, non amittit? & bene hæc amoroſa inſtrumenta piſcandi, quaſi retia ſunt, quæ non captos perimunt ſed reſervant; & de profundo ad lumen extrahunt, & fluctuantes de infernis ad ſuperna perducunt.

Amor mundanus laxat etiam ſua retiacula prædicationis, quibus corda hominum conatur expiſcari; non ut capta reſervet ſed ut perimat. *Ambroſ.*

Mittam vobis piſcatores multos.

Quoy que l'amour humain in empeſche
Le Diuin fait meilleure peſche.

Para peſcar coracones
Quiere le peſcador del Cielo
Que ſirua el Amor de anzuelo.

Competentia Amoris.

VII.

SAgitta jacitur Amoris mundani, ut necem cordi inferat, ſed fruſtra: cæcus ſagittat in aëra.

Auguſt. Sagitta jacitur Amoris divini & transfigit cor, quod cùm transfixum eſt, vita excitatur, non interitus comparatur. novit Dominus ſagittare ad Amorem; imo ſagittat cor amantis ut adjuvet amantem; ſagittat ut faciat amantem.

Nyſſen. Sagittarius ejaculatus hoc telum, eſt ipſa dilectio, qui telum electum ad eos mittit, qui ſervantur ſpiritu vitæ, triplicem cuſpidis aciem inungens, ut eum in quem immiſſa fuerit, unà cum telo & ipſo ſagittario, in unum colligat.

Sagittæ Potentis acutæ. *Pſ.* 119.

L' amour Diuin abbat le coeur
L' humain aueugle n' at pas d' Heur

No es officio para ciegos,
Dejad al Amor divino,
Que haue tirar con tino.

Cribratio Amoris.

VIII.

Auguſt. O Anima! cujus Amoris gratiâ militaris? hic quid niſi fragile, niſi plenum periculis, & per quot pericula pervenitur ad majus periculum? pereant hæc omnia, & dimittamus hæc vana & inania; conferamus nos ad ſolam inquiſitionem eorum quæ finem non habent, & eorum quæ Amor divinus vanno ſibi reſervat. Illa ſunt utilia, illa ſunt ſancta, illa ſunt quibus æternam gloriam tibi comparabis. Repurgat uterque Amor, vannat te divinus & dimittit temporalia & terrena, quæ te ad æternam ducerent perditionem. Cribrat Sancta humanus, & reſervat inania, quæ ſub apparentiâ boni, ſpeciem aliquam utilitatis & voluptatis præſeferunt. Sed tu, ô Amator mundi, cribra illa prudenti cribro judicij tui. Quin age, & ſeriò rem tangamus: *Cat.* quid ſi tota hæc mundi machina, plenâ manu, quidquid in ſeſe deliciarum complectitur, in te parata ſit effundere, qualia tandem aut quanta tibi conferre poſſit, enumeremus. Honores dabit, inquies; fumi ſunt. Divitias; umbræ: nomen ac famam; aura & ſtrepitus. Voluptatem dabit denique; fallax prurigo eſt, primò blandiens, poſteà dolens. Et quidem iſta omnia deteriores non raro nos reddiderunt, meliores ferè numquam.

Hic optima: hic peſſima ſervat.

De ces iolijs esprits, l'un cribre & l'autre eſuante.
Et chaſcun d'eux retient ce qui plus le contante.

Como el trato es tan diverſo.
Cada qual dellos ſe queda
Con differente moneda.

Negotiatio Amoris.

IX.

Gregor. Nazian. MErcatum hanc vitam exiſtima ô homo! ſi negotiatus benè fueris, quæſtum facies. Venditor eſt Amor divinus, venditor & eſt humanus; ſed tu eſto prudens negotiator, explora, & expende margaritas utriuſque Amoris. *Div. Greg.* Pro unâ ex ijs quas divinus proponit, facilè repudiabis omnes quas humanus vendit. Qui cæleſtis vitæ dulcedinem perfectè cognoverit, quæ in terrenis amaverat, libenter cuncta derelinquit. In comparatione ejus vileſcunt omnia; deforme conſpicitur, quidquid de terrenæ rei placebat ſpecie; quia ſola pretioſæ margaritæ claritas fulget in mente. Ne te ergo alliciat Cupido mercibus ſuis, vanæ ſunt, inutiles ſunt, tranſitoriæ ſunt, nocivæ ſunt.

Euſeb. Negotiator callidus eſt, qui ex iis quæ diu poſſidere non poteſt, tale aliquid emit quod numquam amittere timeat, & in quo univerſa poſſidet.

Nego-

Negotiamini dum venio. *Luc.* 19.

Depuis que Dieu ſ'eſt fait marchand
Cupidon n'à plus de chaland.

Quita alla mercader caro,
Que deſpues que Amor lo es;
Se trata ſin interes.

Merx Amoris.

X.

Proverb. 5. QUare tam citò ſeduceris, ô anima ab extraneo? jam jam amabas auroram gratiæ, nunc vero concupiſcis fumum perditionis: amabas coronam gloriæ, nunc compedes ignominiæ: amabas ſtabilia & æterna, nunc fluxa & tranſitoria: amabas veritatem, nunc mendacium: amabas vitam, nunc concupiſcis mortem. Revertere, revertere ad mercatorem primum. Execrabile tibi erit cucurriſſe poſt Deos alienos, & Amorem ſæculi, & deſeruiſſe Dominum Deum tuum. Ille gratis omnia donat cum magno animi gaudio & emolumento: hic cariſſimè omnia vendit cum magna animi afflictione & detrimento. Ille pretioſiſſimas margaritas; hic niſi fumos & vapores. Audi Poëtam:

Mira puer Veneris vaſto promittit hiatu,
At ſi perſpicias ſingula, fumus erit.
Cat. *Fumus Amor, ſunt fumus opes, ſunt fumus honores,*
Et ſpeciem fumi, quidquid amamus, habet.
Fumus amans, eſt fumus Amor, mens fumus amica eſt.
Noſtráque ſic fumo pectora nutrit Amor.

Fumos vendit Amor.

Des dames la faueur, n'eſt que fumée & vent;
De rien, que des vapeurs, done ſe nourrit
l'Amant.

Aſſi ſueles necio Amor,
Como es humo quanto tragas
Librar en humo tus pagas.

Cenſura Amoris.

X I.

Unicuique delectabile eſt quod amat. nam,

Ari-ſtot. *Dulcis Amor, furor eſt. ſtupet ebria ſimia prolem,*
Nilque ſuis catulis pulchrius eſſe putat.

Cat. *Neſcit amans vitiũ (nimis id licet exſtet) amicæ,*
Quaſque alius dotes non videt, ipſe notat.
Fucus Amor vehemens, omnique potentior herba eſt,
Hoc duce, facundæ garrula nomen habet.
Quiſquis amat, mentes agitante Cupidinis œſtro,
Omne bono vitium proximiore tegit.

Plutar. AMator albos Deorum filios appellat, nigris virilium nomen tribuens. Amor enim, hæderæ inſtar, valet, ſe quâvis arreptâ ansâ, applicare.

Horat. *Turpia decipiunt cæcum vitia, aut enim ipſa*
Delectant, veluti Balbinum Polypus Agnæ.

Perſius. *Aſinus aſino, & ſus ſui pulcher eſt.*

Amor

Amor formæ condimentum.

Amour ne ſouffre rien de laidt ;
Car ſil n'eſt beau, Amour le fait.

Por los antojos de Amor
No parece coſa fea
Aun que en effeto lo ſea.

Credulitas Amoris.

XII.

Phocyl. O Anima! noli credere celerrimè, antequam verè finem videas. Multos amantes credulitas ſua circumvenit; libenter enim credunt quod optant. *F. Petrar.*

Vix dederat terris ignem, ſua furta, Prometheus;
Pan furit, & flammis oſcula ferre parat:
Cat. *Quantus, ait, nitor hic? (nondum cognoverat ignem)*
Et ruit, & læſas vix trahit inde manus.
Dum, quid ames, videas; properatos differ amores;
Heu ſcelerata Venus, cùm celerata venit.

AMor ſæculi ducet te ad aulam, noli illi credere; ſubitò forſan, & breviſſimo tempore ad ſum̃as te promovebit dignitates, ſed ut citius & altiùs te detrudat in profundiſſimas calamitates & miſerias. Superbiâ inflabit te, ſed ut tamquam pila pronior volvaris ad quævis flagitia. Auri, gem̃arum, munerúmque cupiditate inflam̃abit te, ſed ut aureo laqueo ſtrangulata, in æternas flam̃as præcipiteris atrociſſimè cruciananda. Ad computátorium vocabit te, utinam? calculorum, ad computantis arbitrium inſtabilitas, tibi ſymbolum ſit mutabilitatis honorum & dignitatum, ad nutum Principum & Regum.

Cre-

Quod non noris, non ames.

Ce que tu ne connois dáymer iamais t'auãce,
Il a pris mal a Pan d'aymer ſons connoiſſance.
Los que como el triſte Pan
Sin conoçer ſe enamoran:
Con el ſu ignorancia lloran.

Com-

Computatorium Amoris.

XIII.

Solon. *Aulicolas ſapiens olim dicebat id eſſe*
Calculus in manibus quod ſolet eſſe, Solon:
Qui nunc depoſitus deſignat millia multa;
Nunc aliter poſitus, pauca, nihílque notat.

Polyb. EXigua planè tempora homines quidem omnes valdè exaltant, rurſúſque humiliant, ſed aulicos maxime amatores; reverà enim hi ſimiles ſunt abaculorum calculis, iſti enim ſecundum computantis arbitrium modo æréi ſunt, modo aurei, hi ad nutum Regis nunc beati ſunt, nunc miſeri.

Indicæ teſtudines, meridiano tempore blandiente, gaudent toto dorſo per tranquilla fluitare, donec oblitis ſui, ſolis vapore ſiccetur cortex, ut mergi nequeant, jamque invitè narrent opportunæ venantium prædæ: ita quidam ſpe magnarum rerum allecti, in Amoris aulam, Principúmque palatia ſeſe conijciunt, & adeò deliniuntur horum delitijs, donec imprudentes eò redigantur, ut non poſſint, etiamſi velint, ſeſe in ſuum otium recipere. Plin.

Lucan. *Exeat aulâ, qui volet eſſe pius.*

Qui

Qui in honore ſunt, ſimiles ſunt abaculorum calculis. *Polyb. l. 5.*

L'eſtime ſeule fait, qu vn meſme ietton vaille,
Tantoſt mille ducats, tantoſt moins quvne maille.
El amante y el privado,
Como el tanto o contador;
Valen lo que quiere Amor.

Super-

Superbia Amoris.

X I V.

Ovid. *Non benè conveniunt, nec in una ſede morantur*
Majeſtas & Amor.

Oſee. 7. Quapropter ſuperbia ejus humiliabitur.

SEd, ô Amator mundi, quid ſuperbis? qui niſi terra es & cinis? cur quæſo? an non te mortalem, an non aſſiduè fatiſcentem, an non peccatorem, an non mille caſibus expoſitum, an non morti obnoxium incertæ, an non denique te miſerum meminiſti; & non Homericum illud famoſiſſimum audiviſti; nihil miſerius homine terra nutrit? ſcire velim quid te horum potiſſimè ad ſuperbiam cohortatur, an fragilitas membrorum, an vitæ brevitas, an cæcitas animi inter ſpes vaniſſimas metúsque perpetuos fluctuantis, an præteritorum oblivio, an ignorantia futurorum ac præſentinm, an hoſtium inſidiæ, an mortes amicorum, an adverſitas perſeverans, an fugitiva proſperitas? hæc non aliæ tibi ſunt ad ſuperbiam quàm ſcalæ quibus aſcendis ad ruinam. An ignoras quòd Deus gaudeat eminentiſſima quæque deprimere; Ille neminem alium quàm ſeipſum ſinit magnificentiſſimè de ſe ſentire.

F. Petrar. · Herodot.

Eccl. Si ſapis ergo, fuge ſuperbiam, initium enim omnis peccati eſt.

Super-

Superbia ejus humiliabitur. *Oſee.* 7.

Si l'orgueil veut hauſſer la creſte
L' Amour luy fait baiſſer la teſte.

Como Amor con deſiguales
Viue tan de mala gana;
Altos y bajos allana.

Cupi-

Cupiditas Amoris.

XV.

Aug. SUperbia & Cupiditas in tantum unum ma lum ſunt, ut nec ſuperbia ſine cupiditat nec cupiditas ſine ſuperbia inveniri poſſit.

Ambroſ. Cupiditas eſt effrænatus, immoderatúſque ap petitus non raró amatorum mundi corda aff ciens. ſicut enim qui per inſaniam mente transla ſunt,non res ipſas,ſed paſſionis ſuæ phantaſias v dent, ita etiam horum mens ſemel vinculis cup ditatis adſtricta ſemper aurum,ſemper argentu credit videre, ſemper reditus computat. auru gratius quàm ſolem intuetur: ipſa ejus oratio & ſupplicatio ad Dominum, aurum quærit.

Senec. Vides canem, miſſa fruſta panis aperto ore c ptantem;quidquid accipit,protinus integrum d vorat,& ſemper ad ſpem futuri hiat. idem even Amatoribus mundi;quidquid exſpectantibus fo tuna proiecit,id ſine ulla voluptate dimittunt,ſt tim ad rapinam alterius erecti & attoniti in Ep cureum illud chaos incidunt, inane ſine term no eſt.

Et vorat, & protinus ruit in nova fruſta moloſ
Cat. *ſus,*
Quódque petat cupidus ſemper Amator habe
Heu! numquam præſens homini fert hora quie
tem,
Nec ſatis id, quod adeſt, pectora noſtra juva
Cum deſiderio ſemper gemit ægra futuri,
Atque a... s, mens, aliúdque petit.

Greg. Ars ... tiari. O Anima!

R

Res immoderata, Cupido eſt.

Le chien, le ieu, l' Amour, le feu,
Ne ſont jamais contents de peu.

Ambos Amores lo dizen,
Que el que llega à eſtar harto.
No puede valer un quarto.

Aucupium Amoris.

XVI.

Chryſoſt. O Anima! in media laqueorum ambulas: laqueus ſuperbia; laqueus cupiditas; laqueus avaritia; laqueus divitiæ; laqueus luxuria; laqueus voluptates; laqueus honores: qua de cauſa tot laquei? ne deorſum volites, ſed ſuperiora quæras; etenim volatilia donec in altum aëra ſecant, non facilè capiuntur: ita tu donec ad ſuperiora reſpexeris, nec laqueo, nec ullis alijs facilè capieris inſidijs. Venator eſt Amor mundi: fias igitur illius calamis ſublimior, in altum aſcendens, non amplius ullam rerum humanarum admiraberis: sed ſicuti poſtquam in montium verticem aſcenderimus, parva nobis & urbs, & mœnia eſſe videntur, & formicarum more nobis viri ſuper terram ire cernuntur; ſic poſtquam ſupra celſam Prophetæ cogitationem aſcenderis, nihil te terrenorum percellere poterit, ſed parva videbuntur omnia, & divitiæ, & honores, & potentia, & gloria. illud continuo ratiocinemur; ſicut aviculæ laqueo captæ utilitas nulla, ſed fruſtra & in caſſum alas concutit: ita tibi nulla rationum utilitas, ſi ab improbâ penitus cupiditate capta ſis, ſed quantumcúmque reſilieris, capta es. ideo alæ ſunt aviculis ut fugiant laqueos; propterea rationes hominibus ut peccata fugiant. quam igitur veniam habebimus? quam verò defenſionem, cùm aviculis ſimus dementiores? avicula namque ſemel capta, laqueo mox elapſa, eodem iterum difficile capietur; nam cuique ſit experientia cautelæ magiſtra; nos ſæpius eiſdem capti, in eadem cadimus.

Volucrem ſic decipit auceps.

La caille helas & l' Amant,
Ne ſ'attrappent myeux qu'au chant.

Mirad alma à lo que traën
Los reclamos deſte Amor
Porque eſcarmentis mejor.

Laqueus Amoris.

XVII.

1. Tim. 6. INſidiæ ſunt in divitiarũ amplitudine; eſt enim illarum Amor, rete, vinculúmque tenaciſſimũ
Chryſ. divites quanto copioſius ſuis opibus ambiuntur tantò oneroſius vinciuntur. experientiâ diſcimu
Idiot. nihil eſſe laborioſius in hoc mundo quàm terrenis æſtuare deſiderijs. terrenarum divitiarum amor inſatiabilis eſt, & longè amplius deſiderio te torquet quàm refrigeret uſu ſuo. illarum quoque acquiſitio, magni laboris eſt; poſſeſſio, magni timoris; amiſſio, magni doloris; qui illas amat Deum amare non poteſt, ſed cum ipſis labentibus labitur in perditionem: & qui eis innititur per amorem, cum ipſis defluit in mærorem. qui enim eas invenit, requiem perdit: & cùm vigilat augmentum cogitat: cùm dormit, fures ſomniat. in die eſt afflictus, & in nocte pavidus, ſemper autem mendicus. O Anima, vides per effectum quòd laqueus eſt in auro, viſcus in argento, & pedica in prædio. quia qui aurum petit, ſtrangulatur; qui argentum, viſco hæret; & qui prædia, alligatur. qui manè quærit lucrum, veſperi reperit animæ detrimentum. amat námque illa quæ poſſeſſa onerant, amata inquinant, & amiſſa cruciant, quæque arctius parta, quàm concupita con-
Chry. ſtringunt. Diſrupto igitur vinculo è laqueo pro-
Joſt. ſili, & non reponatur aurum tibi in domo, ſed quod innumeris eſt prætioſius pecunijs, eleemoſina & humanitas pro auro: nam hæ fiduciam tibi apud Deum præbebunt. illud vero vehementer contra te diabolum ſpirare facit. Qui

Qui volunt divites fieri, incidunt in tentationem & in laqueum. 1. *Tim*. 6.

L' Amour eſtrangle d'un noeud d'or,
Les Idolatres du Threſor.

La codicia rompe el ſaco
Y el Amor con lazo y ſoga
En los theſoros ahoga.

Quæſtus Amoris.

XVIII.

O Curas hominum, ô quantum eſt in rebus inane! Recordare o Anima, nobilitatis tuæ. quid eſt quod cum tanto deſiderio te impellit ad terrena conquirenda? quæ eſt iſta aviditas concupiſcentiæ tuæ? ſempérne rapies & nunquam ſatiaberis? nec Deum timebis, nec hominem revereberis? nec patri parces, nec matrem agnoſces? nec fratri obtemperabis, nec amico fidem ſervabis? viduam opprimes? pupillum invades? teſtimonium falſum proferes? quæ eſt iſta, ô homo, mentis tuæ inſania? neſcis quod cum diu parce vixeris, opibuſque familiæ congerendis ævum conſumpſeris, quot filios, totidem cadauer exſpectantes vultures circum te habens, tandem exſpectato fine ſupremum diem claudes, ac perſonato fletu nudus in terram abderis. ſicut egreſſus es nudus de utero matris tuæ, ſic reverteris, & nihil auferes de labore tuo. quid ergo proderit tibi quod laboraveris in ventum omnibus diebus vitæ tuæ? Stulte hac nocte anima tua repetitur à te, quæ autem paraſti, cujus erunt?

Aug. *Eccl cap* 3. *Luc.* 12.

De Imperatore Severo memoriæ proditum eſt: eum, cùm ſenſim mortem ſibi imminere ſenſiſſet, linteum, in quo tumulandus erat, per caſtra conto levatum circumferri, & per præconem edici juſſiſſe; en! ex ampliſſimis regni opibus, quod unicum Severus Imperator ſecum auferet.

Quod

Quod capis, alter habet.

Il advient bien au plus fin.
De chaſſer pour ſon voiſin.

Tan bien ſucede en Amor
Que lo que uno caça, y toma:
Otro llegue y ſé lo coma.

Monitio Amoris.

XIX.

Pſal. 38. LOcutus ſum in linguâ meâ; notum fac mihi Domine finem meum; Et numerum dierum meorum, quis eſt, ut ſciam quid deſit mihi;

Ecce menſurabiles poſuiſti dies meos, & ſubſtantia mea tamquam nihilum ante te.

Veruntamen univerſa vanitas omnis homo vivens.

Veruntamen in imagine pertranſit homo; ſed & fruſtra conturbatur.

Theſaurizat; & ignorat cui congregabit ea.

Et nunc quæ eſt exſpectatio mea?

Eccl. 41. O Mors! quàm amara eſt memoria tua, homini habenti pacem in ſubſtantijs ſuis, viro quieto, & cujus viæ directæ ſunt in omnibus, & adhuc valenti accipere cibum. quàm horribilis eſt cogitatio tua Amatori luxurioſo! non miſereris inopiæ, non revereris divitias: non parcis voluptatibus, non ſapientiæ; non nobilitati, non ætati. O homo, Bern. vis ut proſit tibi hæc meditatio? cogita te jam mortuum, quem ſcis neceſſitate moriturum. memorare judicij tremendi diſcrimen, ardentis gehennæ cruciatus; & fac nunc quod velles feciſſe tunc. ſola hæc cogitatio menti tuæ ſeriò inculcata, ſufficit ad cunctas inordinati Amoris illecebras extinguendas.

Paucitas dierum meorum finietur brevi. *Iob.* 10.

Conſtituiſti terminos qui prœteriri non poterunt. *Iob.* 14.

Las! peu de temps borne le co[urs]
De l'entreſuitte de nos jours.

Es tan poderoſo Amor
Que obliga à la miſma muerte
A confeſſar que es mas fuerte.

Verſu-

Verſutia Amoris.

XX.

O Anima ſi ex præcedenti meditatione fructum acquiſitum conſervare & augere deſideras, munito oculos & aures, per illa enim
Nilus. ingrediuntur omnia tela malitiæ. Lucerna corporis tui eſt oculus tuus, ſi autem oculus tuus ſim-
Luc. plex fuerit, totum corpus tuum lucidum erit;
11. ſi autem nequam fuerit, totum etiam corpus tenebroſum erit: cohibe igitur oculum, cùm enim non attenderis circumvolvitur; & vide, ne lumen quod in te eſt, tenebræ ſint.

Qui modo liber erat, victis leo ſervit ocellis:
Quisquis es, a victo lumine, victus eris.
Credite, peccati ſunt lumina noſtra feneſtræ,
Cat. *Hâc & auarities, & levis intrat Amor.*
Pande fores, ſubit hoſtis, & omnia cede cruentat,
Pande oculos, ſatanas cordis in arce furit.
Cura ſit, ô, teneri tibi ne capiantur ocelli,
Ni ſervum vitijs ſubdere pectus ames.

Opor-

Lumina qui potuit vincere, victor abit.

Amour ſe fairat bientoſt maiſtre,
S'il peut gaigner une feneſtre.

En ganando Amor los ojos
Es ſennor del coraçon,
Aunque ſea de un leon.

Incu-

Oportunitas Amoris.

XXI.

Hier. ALiquid operis facito, ut te inveniat diabolus occupatum; non enim facilè capitur à diabolo, qui bono vacat exercitio.

Frondeſuper viridi, radijs tepefactus eois
Cat. *Otia dum ſerpens deſidioſus agit;*
Ex alto tenui ſe librat aranea filo,
Et colubrum parvâ cuſpide fundit humi.
Otia virus habent, & habet ſors læta venenum;
Delitijs, vitijs mentis aperta via eſt.
Cum vacat & molli colit otia pectus in umbra,
Tum noſtra occultè corda ſagittat Amor.

Laer. Diogenes dixit amorem otioſorum eſſe negotium, quòd hic affectus potiſſimùm occupet otio deditos; ita fit, ut dum otio vacant, in rem negotioſiſſimam incidant.

Ovid. *Quæritur, Ægiſtus, quâ re ſit factus adulter?*
In promptu cauſa eſt; deſidioſus erat.

Bern. Otium nugarum mater eſt, noverca virtutum; ſemper igitur aliquid honeſtæ rei agamus, ut Deus cùm nos inviſit, aut diabolus ubi nos tentat, oſcitantes & vacuos nos inveniant.

In otio negotiatur.

Le coeur eſt bien toſt captif
Quand Amour le trouue oiſif.

Pues que tiniendo enemigos,
Te atreues alma à dormir:
Gana tienes de morir.

Incu-

Incuria Amoris.

XXII.

QUid dormis, ô Anima! ſurge & ora ne intres in tentationem, ſecuritas tam in pub- *Livius* licis, quam privatis certiſſimum calamitatis initium eſt: ſolutè viventes undique patent, & opportuni injuriæ multas occaſiones præbent inſidiantibus: ſæpe etenim & contemptus hoſtis cruentum certamen edidit, & inclyti populi, Re- *Baud.* géſque, perlevi momento victi ſunt: quia nulli facilius opprimuntur quam qui nihil timent, & imparati ſunt ad reſiſtendum. Inimicum ſanè, quamvis humilem, doctum eſt metuere; metus quippe prudentiam docet, quíque inſidias timet, *Cat.* haud facilè in eas impingit: timor ſecuritatis dux, periculorum præſumptor: metuendo ſapiens vitat malum. in ipſa igitur ſecuritate animus ad difficilia ſeſe præparet, ut contra injuriam fortunæ inter beneficia firmetur.

Torpor

Latet hoſtis, & otia ducis.

Comment, o ame dormez vous?
Voſtre ennemy giſt cy deſſous.

Recordad alma querida
Que en el lugar donde eſtais
No conviene que os durmais.

Torpor Amoris.

XXIII.

Nil Amore callidius, nil adverſario nequius; quoties aliquem in ſcelus aliquod pellicit, non ſtatim formatum ac ſuis depictum coloribus id ipſum proponit, ſed à parvis ferè initiis, non tam malis, quàm ad malum in ſenſibili quodam modo vergentibus, rem orditur, atque ita ſenſim ulterius progrediendo, id, quod intendit, patrat. nemo repentè fuit turpiſſimus. Davidem in homicidiũ propellere dum vult, ſi rectà eo tendat, horrebit nomen ſceleris, bonus Rex. Oculum itaque primo ſuggerit vagantem curioſum, mox otium, mox incuriam, mox torporem, ex quibus ortâ libidine, ſuggerit & adulterium; denique iſtis præmiſſis, ut neceſſarium, infert homicidium. omne pecccatum, ſuperbum eſt, amat aſſeclam. fuge igitur torporem, ô anima, ſi vis ut non aufugiat à te ſpiritus ſancti gratia. ſurge, propera amica mea, non enim dormientibus provenit regnum cælorum, nec otio & deſidia torpentibus beatitudo æternitatis repromittitur. Qui vult regnare cum Deo, debet laborare pro Deo. doceat te paganus, ubi ſocordiæ atque ignaviæ te tradideris, nequicquam Deos implores, irati enim infenſique ſunt.

Leo. *Beda.* *Sal. luſt.*

Neſci

Neſcit tarda molimina
Spiritus ſancti gratia. *Ambroſ.*

L'Amour reprouue les Amants
Qui ne le ſeruent que dormants.

Al alme que pierde punto
En los lances del Amor,
Tarde le viene el dolor.

Febris Amoris.

XXIV.

Ambroſ. O Domine variis criminum febribus caro mea languet, & diverſarum cupiditatum immodicis æſtuat illecebris, nec minorem febrem Amoris eſſe dixerim quàm caloris, quia illa animum, hæc corpus inflammat: febris enim mea concupiſcentia eſt; febris mea avaritia eſt; febri mea libido eſt; febris mea luxuria eſt; febri mea ſuperbia eſt; febris mea ambitio eſt; febri mea iracundia eſt. Heu mi Domine! nonne infirmitas hæc mea ad mortem eſt? quis eſt, qui me ſanare poterit? non eſt alius præter te. libera me *Titel.* igitur Deus omnium, Deus qui ſolus me ſalvare potens es à corruptionibus peccatorum meorum quæ in carne & ſanguine inhabitant; & ſeca venam affectuum meorum, ut omnes inordinat appetitus è corde meo effluant, & te ſolum optimum, maximum, in omnibus & ſuper omni diligam.

Liber

Libera me de ſanguinibus. *Pſal.* 50.

L'Amour contre ſa fiebure ardente
La veine de mon coeur eſuente.

Todo Amor es calentura
Y el ſangrar tan buen remedio
Que ſin el no queda medio.

Tyrannis Amoris.

XXV.

HOmo, cùm in luxuria eſt, non intelligit, comparatus eſt jumentis inſipientibus, & ſimilis factus eſt illis. O extrema libidinis turpitudo! quæ non ſolùm mentem effæminat, corpus enervat, maculat animam, fœdat perſonam, ſed & maximè beſtialem vitam reddit; ex quo enim ſemel mentem alicujus occupavit, vix eum bona cogitare permittit, & tamquam beſtiis ſimillimũ ſervire facit peccato. O Domine, Venus & Cupido diviſerunt ſibi veſtimenta virtutum, quibus ornaveras eum; fecerunt ſibi viam per eum; ſub pedibus ſuis conculcaverunt eum; fæcibus peccatorum polluerunt templum ſanctum tuum, poſuerunt illud deſolatum & mœrore confectum. It ante eos cæcus & nudus & illaqueatus funibus peccatorum, fugant & trahunt eum ante ſe in circuitu de vitio in vitium, & de luto in lutum; & vadit abſque fortitudine ante faciem ſubſequentium; ſervus eſt, & ſervitutem amat; cæcus eſt, & cæcitatem deſiderat; vinctus eſt, & vincula non horret: amarum dulce, & dulce amarum credit. eheu! vivens mortuus eſt, ita ut ægrè reſurgere poſſit. Sed quid remedij, ô anima? duobus modis ignis extingitur, ſcilicet dum ſubtrahuntur ligna, vel aſpergitur aqua; ſic luxuriæ flamma, dum ſubtrahuntur carnis incitamenta, vel dum mens irrigatur lachrymarum affluentiâ, ſuffocatur ne noceat.

Bernard. *Iſai.* *Auguſt.* *Hieron.* *Hugo de S. Vict.*

Omnis

Omnis qui facit peccatum, ſervus eſt peccati. *Ioan.* 8.

C'eſt bien ainſy que Venus traitte
Ceux qu'elle attele a ſa charrette.

El Amor ſiendo carnal
Es amigo tan cruel
Que alaga con vn cordel.

Subtilitas Amoris.

XXVI.

Ioan. Fab. NIhil efficacius aquâ ad exſtinguendum ignem; verum eſt & bene dixit Hugo de Sancto Victore: approbo lachrimas, laudo fletus: ſed eheu! nihil prodeſſe mihi poſſunt; Amor meus eſt occultus quidam ignis, qui in pectus admiſſus & cor urit, & velut venenũ per venas currit, ipsíſque inhærens oſſibus, medullas vorat. Cat. neſcitur ubi me calceus urget. palam compoſi- Tacit. tus pudor, intus ſumma adipiſcendi libido.

Fulgeat ut lætis vagina coloribus extra,
Cat. *Intus iô! ruptus fulgure mucro latet.*
Saucia corda gero, veſtigia nulla ſagittæ;
Et jecur illæſo corpore vulnus habet:
Vulnus habet? fallor, quod enim ſine vulnere vulnus?
Hei mihi cæcus Amor vulnera cæca facit.
Non fallor
Vivit pectore ſub dolente vulnus;
Virgil. *Intactis vorat oſſibus medullas,*
Veſano tacitos movet furores
Quod Chironia nec manus levaret,
Nec Phœbus, ſobolésque chara Phœbi.

Scio quid faciam; hoc malum non curatur meliùs, quàm fugiendo.

Sine vulnere lædor.

Foudre, & flambeau d'amour, feu de façon
eſtrange,
Qui ſans toucher le ſein, au coeur aymant ſe
range.

Tales ſon Amor tus rayos
Que ſin ſennalar herida
Dexan al Alma ſin vida.

Aſſiduitas Amoris.

XXVII.

Quo fugis? ah demens! nulla eſt fuga, tu licet uſque
Ad Tanaim fugias, uſque ſequetur Amor.
Propert. *Non ſi Pegaſeo vecteris in aëra dorſo,*
Nec tibi Perſei moverit ala pedes.
Vel ſi te ſectæ rapiant talaribus auræ,
Nil tibi Mercurii proderit alta via:
Inſtat ſemper Amor, ſupra caput, inſtat amanti,
Et gravis ipſe ſuper libera colla ſedet.
Excubat ille acer cuſtos, & tollere numquam
Te patietur humo lumina capta ſemel.

Senec. AUdi Senecam: nec peregrinatione longâ, nec locorum varietatibus, Amorem, aut triſtitiam mentis, gravitatémque diſcuties: animum debes, mutare non cælum. licet enim vaſtum trajeceris mare, ſequentur te, quocumque perveneris, vitia. quid miraris, nihil tibi peregrinationes, nihil fugam prodeſſe, cùm te circumferas? motu ipſo noces; ægrum enim concutis.

Cat. *Non animum, fugiens cælum modo mutat Amator:*
Quo fugis? heu tecum, dum fugis, ibit Amor.

Fu-

Fugiendo non effugit.

Las! que ſert il prendre la fuitte!
Puis que l'Amour eſt a ta ſuitte.

De que te ſirue el huyr?
Pues que à tu proprio enemigo
Le lleuas alma con tigo.

Minæ Amoris.

XXVIII.

Pſal. 138. HEi mihi Domine! quo ibo à ſpiritu tuo? & quo à facie tua fugiam? Quis mihi hoc tribuat, ut in inferno protegas me,& abſcondas me (Iob.) donec pertranſeat furor tuus? eheu! ſi deſcendero in infernum, ades. & ſi ſumpſero pennas meas (Pſal. 138.) diluculo, & habitavero in extremis maris, etenim illuc manus tua inveniet me, & perſequetur me dextera vindictæ tuæ. nulla alia reſtat fuga, niſi ad miſericordiam tuam. igitur Domine, ne quaſi furibundus & implacabiliter iratus me arguas aut confundas; neque quaſi iratus Judex in ſeveritate juſtitiæ tuæ, me punias: ſed ſi exigentibus (Titel.) iniquitatibus corripere aut arguere me volueris, quæſo, id facias correptione paterna in amabili miſericordiâ tuâ. Manus tuæ fecerunt me,& plaſmaverunt me totum in circuitu, & ſic repentè (Iob.) præcipitares me? memento quæſo, quòd pelle & carnibus veſtiveris me, vitam & miſericordiam tribueris mihi, & quòd viſitatio tua cuſtodiverit ſpiritum meum. Delicta juventutis ne memineris Domine.

Domine ne in furore tuo arguas me. *Pſ.6.*
Reminiſcere miſerationum tuarum. *Pſ.24.*

Mon Dieu ſuſpendez voſtre bras,
Seigneur ne me chaſtiez pas.

Detened Amor el braço
Que para vengar enojos
Baſtan ſolos vueſtros ojos.

Inſtan-

Inſtantia Amoris.

XXIX.

Iob. CUr faciem tuam abſcondis, & arbitraris m
inimicum tuum? uſquequo avertes illam
me? poteríſne oblivíſci inopiæ & tribulationi
meæ? nequaquam. peccavi, fateor culpam, pec
cavi; ſed dic, Domine, quid faciam tibi? ſcio, di
Bernard. cam in corde meo: recedat omnis injuſtitia, ut t
diligam ex totis viribus meis: recedat igitur om
nis zelotypia, ne tecum aliquid amem, quod pro
Titel. pter te non amem. igitur faciem tuam fac eluceſ
cere ſuper me ſervire tibi cupientem, & lumin
tuo ſalutari illuſtrans cor meum, vultum tuun
demonſtra mihi; fimbriam veſtimenti tui tetigi
ſalvam me fac. invocantem te ne deſeras, qui
Auguſt. priuſquam te invocarem, me vocaſti & quæſiviſti
ut ego te quærerem, quærendo invenirem, & in
ventum amarem. quæſivi te, & inveni Domine
& amare te deſidero. auge deſiderium meum, &
da quod peto, quoniam ſi cuncta quæ feciſti mi
hi dederis, non ſufficit famulæ tuæ, niſi teipſun
dederis; da ergo teipſum mihi: Deus meus red
de te mihi, en amo te, & ſi parùm eſt, amem vali
diùs. tui ergò amore teneor, tui deſiderio flagro
aſpice in me, & miſerere mei.

Pec-

Peccavi : quid faciam tibi? *Iob.* 7.
Aſpice in me, & miſerere mei. *Pſ.* 118.

Arreſte, arreſte, Amour tu fuis ;
Arreſte, pour veoir mes ennuis.

Mirad Amor que ſi os vais
Es fuerça que me lleueis
O que en mis braços quedeis.

Sana-

Sanatio Amoris.

XXX.

Matt. VEnite ad me omnes, qui laboratis & onera
eſtis, & ego reficiam vos: ſanabo contriti
Oſee 14. nes veſtras, diligam vos ſpontaneè, quia averſ
eſt furor meus à vobis. unde irrepſit morbus, i
de remedium intret, & per eadem ſequatur veſ
gia, vita mortem, tenebras lux, venenum ſerpe
Ambroſ. tis, antidotum veritatis. omnis igitur anima a
cedat ad Chriſtum, quia omnia Chriſtus eſt n
bis: ſi vulnere, ſi morbo curari deſideras, medic
eſt; ſi febribus æſtuas, fons eſt; ſi gravaris in
quitate, juſtitia eſt; ſi auxilio indiges, virtus eſ
ſi mortem times, vita eſt; ſi cælum deſideras, v
eſt; ſi tenebras fugis, lux eſt; ſi cibum quæris
alimentum eſt: omnibus omnia factus eſt, ut o
Baſil. nes lucrifaceret. Unguentum optimum & ſua
eſt Amor ſummi boni, quo peſtes mentis ſanan
tur, & cordis oculi illuminantur.

Qu

Qui ſanat omnes infirmitates tuas. *Pſ.102.*

Celle qui m'ayme & me poſſede
Treuue a ſes maux tout le remede.

Los males de coraçon
Como ſon males de Amor
Amor los cura mejor.

Auxilium Amoris.

XXXI.

Tit. EDuc Domine de cuſtodia animam meam, &
obſidione quâ me obſident inimici mei,per
dere quærentes eam, ut ſalvam educas liberatio
ne tua. carcer hic concupiſcentia eſt; carcer hi
libido eſt; carcer hic peccatum eſt; perverſa me
voluntas conjecit me in illum, Amor ſæculi cap
tivam me duxit. fateor culpam, cupio emendar
quod feci; ne deſpicias me in afflictione claman
Pſ.30. tem; ego autem in te ſperavi, dixi, Deus meus e
tu, in manibus tuis ſortes meæ.eripe me igitur,d
Pſal. manibus inimicorum & à perſequentibus me
84. Domine expugna impugnantes me, apprehend
arma & ſcutum, & exurge in adjutorium mihi
effunde frameam, & conclude adverſus eos, qu
perſequuntur me; dic animæ meæ, ſalus tua eg
ſum. confundantur & revereantur quærente
animam meam, fiat via illorum tenebræ & lubri
Au- cum: requieſcat in te anima mea, contempletu
guſt. te in mentis exceſſu,cantem laudes tuas in jubila
tione, & hæc fit in exilio meo conſolatio mea.

ruens liberabo te, quia in me habuiſti fiduciam, & non tradêris in manus virorum, quos tu formidas. *Ierem. 39.*

Il n'y a pas de place forte,
Quand l'amour veut forcer la porte.
No ay fuerça que Amor no fuerçe
Ni priſion que no quebrante
El es fuerço de vn amante.

Protectio Amoris.

XXXII.

ADmiranda Amantis fiducia, imitanda huju animæ fides! quæ in medio leonum rugientium non titubat, in medio crudeliſſimarum ferarum non deſperat; ſed plena Amore divino, plena conſtantiâ, ſpe pleniſſima clamitat, Dominu illuminatio mea & ſalus mea quem timebo; Dominus protector vitæ meæ à quo trepidabo? dum appropiant ſuper me nocentes, ut edant carnes meas, ipſi infirmati ſunt, & ceciderunt. ſi conſiſtant adverſum me caſtra, non timebit cor meum, ſi exurgat adverſum me prælium, in hoc ego ſperabo: unam petii à Domino, hanc requiram, ut inhabitem in domo Domini omnibus diebus vitæ meæ. igitur Domine reſpice in me, reſtitue animam meam à malignitate eorum, à leonibus unicam meam. ſic tu, ô mens pia, cùm te ſentis pravis cogitationibus oppugnari, & enormibus tentationibus obrui, quæ tamquam feræ & crudeles beſtiæ quærunt animam tuam mortiferis peccatorum morſibus dilacerare, noli titubare, noli deſperare; ſi amas, credidiſti; ſi amas, ſperaſti; ſi credidiſti & ſperaſti, non conſenſiſti, non peccaſti: Amor enim protexit te; Ama igitur ſemper & non peccabis.

Pſ. 26

Pſ. 74

Libe-

Liberaſti me à rugientibus præparatis ad eſcam. *Eccleſ. 51.*

Ces beſtes ne me ſont offence
Quand i'ay l'Amour pour ma defence.

El alma que tiene Amor,
Haſta à las fieras amanſa,
Y entre ſús vnnas deſcanſa.

Renovatio Amoris.

XXXIII.

Quiſquis es, antiqui remove monumenta caloris,
A regno Dominæ qui modò liber abis.
Vera nec ora vide, moveat nec imago ſalivam,
Nec digitis gemmas, quas tulit illa, gere.
Fax exſtincta recens trahit, ah! trahit eminus ignem,
Et redit in flammam quod vapor antè fuit.
Ovid. *Sic niſi vitaris quidquid revocabit Amorem,*
Flamma recandeſcit quæ modò nulla fuit.

Plutar. AMor quamquam diſcedit aut tempore, aut ratione victus, non tamen penitus relinquit animam, remanétque in ea veſtigium veluti ſilvæ exuſtæ aut fumantis. res de facili redit ad ſuam naturam. Paul.

Juven. - - - - - *Et ad mores natura recurret*
Damnatos.
Lucret. *Sed fugitare decet ſimulacra & pabula Amori*
Abſtergere ſibi, atque aliò convertere mentem.

De facili natura recurrit.

Ainſi bien toſt ſe r'allume,
Le coeur au quel amour fume.

Preſto ſe buelue à encender
Si es recien muerta la llama
En el pecho, de quien ama.

Muſcipula Amoris.

XXXIV.

Ah! quoties falſæ nos ludit imaginis error;
Cat. *Mus ſibi dum fingit prandia, carcer adeſt.*
Et vorat; & capitur, nec erit mihi dicere promptum,
Quid prius eveniat, num ſapor, anne dolor?
Mus peccator homo eſt, quiſquis mala gaudia carpit,
Corpore, quod pectus mordeat intus habet.
Pœna voluptatis comes eſt, dolor ipſa voluptas;
Impurus numquam gaudia pura tulit.

Plaut. AMoris artes eloquar, quemadmodum expediant? numquam Amor quempiam niſi cupidum hominem poſtulat in plagas conjicere; cupit, eos conſectatur, ſubdolè blanditur, ab re conſulit, blandiloquentulus Harpago.

Ovid. *Carpitque & carpitur una,*
Suppliciúmque ſui eſt.

Fit ſpolians ſpolium.

Qui chaſſe au parcq d' Amour a bien deſſein de prendre
Mais las! va priſonnier , ſans penſer de ſy rendre.

No paſſes alma adelante
Si no quieres que tu enpreſa
Se remate en quedar preſa.

Retentio Amoris.

XXXV.

VIta hominis Chriſtiani tranſitus eſt,ipſeque perpetuus viator. non habemus hic locum permanentem , ſed alium exſpectamus. tranſire igitur virtutis ; hærere alibi, ignaviæ eſt. gaudet motu animus Chriſtianus, & in hoc, cœlum ſibi cognatum imitatur. in partibus Scythiæ homines quoſdam numquam domicilium figere, plauſtro ſe ſuaque identidem transferre,memoriæ proditum eſt. Id vere Chriſtianum decet. dolium hoc noſtrum,Diogenis more,identidem volutandum eſt, ſiſtendum raro, figendum numquam & nuſquam.finge mihi aliquem è regione longinqua ad patriam properantem , in cauponam aliquam lepidam ac facœtam incidiſſe , quæ benignè eum habeat ac lautè excipiat;hunc ibi, ſi tamquam ad ſirenum ſcopulos hærentem cernamus, nunquid excordem & inſipidum jure judicamus ? ita ſanè. Vir fugiens non moratur ſtrepitum lyræ.idem de te cenſe. O Anima ! nec illecebris ac lenocinijs ſuis mundus hoſpes , aut caro caupona te impediant,quo minus in veram ac cæleſtem illam patriam velis,equiſque properes.

Pro-verb.

Hoc quod rete vides, teneri ſit carcer Amoris,
Quæ ſedet in medio ſit Cytheræa tibi.
Cat. *Rumpit,& abrumpit caſſes cordatus Amoris ,*
Degeneres Veneris molle retardat opus.

Non

Non intrandum aut penetrandum.

En ceſte amoureuſe chaſſe,
Tu es prins, ſi tu ne paſſe.

No ſufre Amor floxedad
Ni que amaynen telarannas
El brio de ſus hazannas.

De-

Dementia Amoris.

XXXVI.

Uſque rogas, negat usque tibi crudelis amica:
Ecquid adhuc duro mens in Amore gemit?
Me remorantur, ais formoſæ vincla puellæ,
Vincla vel Herculeâ non ſolvenda manu.
Tu quid vincla voces, age nunc videamus inepta;
Cat. *Morio vel ſtramen, compedis inſtar habet.*
Vincla genæ mihi, vincla comæ, mihi vincla papillæ;
Hei mihi quot vinclis, corde ligatur Amans!
Stramine quam tenui ſtultorum crura tenentur;
Stultus Amans vinclum non niſi tale gerit.

QUoties rerum humanarum interior aliqua cogitatio animum mihi ſubit, non poſſum non ſeriò deplorare, imo & indignari, affectuum noſtrorum non inſcitiam modo, ſed inſaniam, irretitos nos Amoris, voluptatumque mundi neſcio quibus illecebris, ſat ſcimus, & futile jugum excutiendi ardor non aliquis nos invadit.

Stultitiâ ligaris non compedibus.

Le malheureux amant, vn ſot lie'. de paille,
Qui n' a l' entendement ny force qu' il ſ'en aille.

Como Amor es tan eſperto,
Para cautiuar un neçio,
No quiere cordel mas reçio.

Inſtru-

Inſtructio Amoris.

XXXVII.

ECce Abſalonem, ecce miſellum; qui tantopere in crinibus gloriabatur, crinibus ſuſpenditur. per quæ quis peccat, per hæc & torquetur. & pro menſura peccati erit & plagarum modus. O Anima, omnes quas mundus propinat voluptates apibus non diſſimiles eſſe, non immerito dixerim, fronte blandiuntur, poſticâ pungunt. de ſeſe judicent alij, ad me quod attinet, non memini mihi quidquam unquam accidiſſe, cui voluptatis nomen meritò tribuendum cenſeam. unicus ſanè dolor corpus magis afficit, quàm voluptates mille. quid mirum? ſemper aliquis dolor voluptati, dolori nulla voluptas ineſt. nullum mortalibus gaudium purum eſt: tormentum autem, totum tormentum eſt: & quod magis eſt, id quod nobis jucunditatem, & gaudium adferebat, illud idem ipſum confert dolorem & triſtitiam, & in membris quibus peccavimus, in ijſdem & punimur.

Sap. 11. Deutr. 25. Cat.

---- Vos qui peccaſtis in igne,
Mox dabitis rapido membra pianda foco.
Cat. *Mēbra focus maleſana coquat. luit ignis in igne,*
Corpore non aliter gallica peſtis abit.

Pe

Per quæ peccat quis, per hæc & torque-
tur. *Sap.* 11. 17.

Apprennons au malheur d'un autre
A prevenir tant mieux le noſtre.

No ſe pierda el Amor cuerdo
Como lo hizo eſte neçio
Por coſas de poco preçio.

Fragi-

Fragilitas Amoris.

XXXVIII.

Dion. PUdicæ eſt,non modò ut ne quid peccet,ſed n
ſuſpicionem quidem ullam turpem de ſ
præbeat. idcirco

---- Famam ſervare memento,
Ovid. *Quâ ſemel amiſsâ,poſtea nullus eris.*
Non vitium tantum,ſed quæ vitioſa videntur,
Hæc quoque ſi ſapias, hæc quoque virgo fuge:
Cat. *Nec ſatis eſſe puta,quod ſis tibi conſcia recti:*
Tunc quoque cum mens eſt integra,fama perit.
Saucia nux,aliqua ſi parte putamina perdat,
Poſtea quidquid agas,ſemper hiatus erit.
Si pereat miſeris ſemel integra fama puellis,
Lædaturve ſacer virginitatis honos :
Tu licet inde velis famæ ſarcire ruinam.
Non iterum veniet,qui fuit antè,decor.
Obducas licet usque cutem,manet usq; cicatrix,
Utque tegas,ſemper vulnera vulnus habent.

Uti fama amantium puellarum tenerrima eſt, & quam facillimè læditur,& ſemel læſa,ægrè admodum reparari poteſt.ſic Amor quorumvis amantium tenerrimus eſt,ſimilis vitro, quod cùm ſemel ruptum eſt, licet reficiatur, ſemper aliqua parva fiſſura manet.

Nulla

Nulla reparabilis arte.

Difficile eſt le retour,
Aux ruptures de l'amour.

Es tan delicado Amor
Que es muy facil de quebrar
Y difficil de ſoldar.

Inconſtantia Amoris.

XXXIX.

AMor humanus mutatur pro varietate obje-ctorum; ſemper fertur in aliquid novi, quod ſibi tamquam utile & acceptabile propoſitum, appetit. & quemadmodum ipſa objecta in ſeſe habent maximas viciſſitudines; ita & Amor maximè inconſtans eſt. amas honores? inſtabiles ſunt appetis divitias? fluxæ ſunt. optas bonam famam fortunam? variabiles ſunt. deſideras ſanitatem numquam homo in eodem ſtatu permanet. pro caris puellam? amas domicellam? mutabilis eſt varium & mutabile ſemper fæmina: & tu qu procaris multo adhuc mutabilior es, audi Poëtam

Cat. *Ad dominæ nutum levis exagitatur amator,*
Quóque puella ſolet vergere, vergit amans:
Non volucris ſummâ, quæ vertitur ænea turre,
Promptius aërias itque, redítque vias.
Rideat illa, movet triſti miſer ore cachinnos;
Ploret, amans lætas proluit imbre genas.
Vos miſeros! agimur vacuo ludibria cælo,
Abripit aura vagos, aura redire jubet.

Cicer. Quàm miſerè ſervit & agitatur, cui mulier imperat, cui leges imponit, præſcribit, jubet, veta quod videtur. qui nihil imperanti negare pote nihil recuſare: poſcit, dandum eſt: ejicit, abeun dum: vocat, veniendum; minatur, extimeſcendu

Qu

Quo me vocat aura.

luble & ſans arreſt, a tout vent va tournant,
mme vne gyroüette, le malheureux amant.

No ſiendo el Amor, de Dios
Es ſin genero de duda
Que con todos vientos muda.

Tragedia Amoris.

XL.

Taure quid eximiis te cornua nexa corollis?
Quidve juvant agili tympana pulſa manu?
Cat. *Mox lanius rigida feriet tibi colla ſecuri,*
Parváque perpetuâ gaudia nocte lues.
Quid roſa, quid litui, tibi quid, homo, blanda libido
Proderit? & vaſto, quidquid in orbe placet?
Heu levis & brevis eſt mundi vel ſuma voluptas,
Et premit emeritum mors ſine morte jecur.

ORbis terrarum, homini tamquam theatrum eſt, unusquiſque ibi noſtrum, ſcenæ ſervit comicam hic, tragicam ille perſonam ſuſtinet comicam certe, Amoris divini aſſecla; quocumque enim ille exordio actum incipit, lepido utique ac feſtivo fine vitæ fabulam claudit. Tragico cothurno indutus prodit aſſecla Amoris humani nec perſonam ponit niſi cruentus: actus enim poſtremus numquam illi alius niſi funeſtus ac triſtis ducitur enim quaſi bos ad victimam, & quaſi agnus laſciviens & ignorans quod ad vincula trahatur, donec transfigat ſagitta jecur ejus. Nunc ergò, ô Anima, audi me & attende verbis oris mei ne abſtrahatur in viis illius mens tua, neque decipiaris ſemitis ejus: multos enim vulneratos dejecit, & fortiſſimi quique interfecti ſunt ab eo. *Proverb. 7.*

Poſ

Poſt gaudia luctus.

Que ſert au pauure boeuf des fleurs qu'on l'enuironne
Puis qu'un ſanglant boucher de ſi pres le talonne.

Porque no os lleue eſte Amor
Tened alma en la memoria
Que al fin ſe canta la gloria.

Victoria Amoris.

XLI.

Iſiod. VAlida eſt ut mors, dilectio Dei : ſicut mor violenter ſeparat animas à corpore, ita dilectio violenter ſegregat hominem à mundano & carnali Amore.

O Anima quæ vidiſti in hoc libro tamquam in Theatro ; & in his tabellis tamquam in quibusdam ſcenis Amoris humani decurſum : quæ conſideraſti vilem ejus ortum, peiorem progreſſum & miſerrimum exitum, quam laudabiliter certamen inis cum Amore divino, ut de Amore humano victoriam reportes. *L. Iuſtin.* laborioſa eſt pugna:nemo niſi qui magnanimitate præditus fuerit, ac divina charitate ignitus adverſa tolerandi, contra naturam ſuam & inolitos mores audebit habere congreſſum, qui verò talis eſt, ardua aggredi non timet, ardua ſuſtinere non veretur ; non minis,non plagis, non opprobriis, non tentationibus cedit Amore Dei quippe accenſus nequit à cepto propoſito declinare; quæ retro ſunt oblviviſcens, in anteriora ſe infatigabiliter extendens ; vires reſtaurat cùm decertat, & eo fit robuſtior,quo plus exercetur. quid multa? quicumque hujuſmodi deſiderij igne fuerit comprehenſus & ſuavitate illectus, inſuperabilis eſt, & coronæ propinquus Securè igitur pergat ad pugnam; non tamen hoc ſolo contentus ſit, huic addat propoſitum perſeverandi in eadem, qua poſitus eſt, vocatione : facilè enim ruit, qui hoc perſeverantiæ deſiderio non fuerit præmunitus.

Cupi

Cupidinis victoria.

Ieſus & L'ame d'un effort
Donnent a Cupidon la mort.

Para vencer à Cupido
El alma y Amor de Dios
Se juntan ambos à dos.

Antidotum Amoris.

XLII.

ASpix momordit te; vis ſanari? aſpidem diſtilla: unicum remedium ad abigendum, venenum ejus, eſt oleum ejus. Amor venereus, Amor inordinatus vulneravit te; vis ſanari? Amoris eſſentiam, maturâ conſideratione diſtilla: optimum remedium ad propellendas illecebras ejus eſt cognitio ejus. eia agedum, quid eſt Amor? rationis oblivio eſt. qualis eſt Amor? inſaniæ proximus eſt. quid eſt amare? inſanire eſt. Qualis eſt Amans? Amens eſt.

Me-nand. *Carcere Amantes mente ſi quis non putat,*
Quos eſſe potius mentis expertes putet?
Ovid. *Quid deceat, non videt ullus Amans.*

O Anima! ecce, Amor iſte ſtultitia eſt; perpende igitur, quomodo & quid ames; ſi mundum, ſi inordinatè amaveris, fatua eris; ſi Deum amaveris, prudens eris.

Amor

Amor conſumetur in ſtultitiâ. *Iob.* 36.

Icy veois tu mondain, que l' eſprit & la vie
De ce follaſtre Amour, n'eſt rien qu' une folie.

Eſto tiene el necio Amor,
Que apurando ſu locura
El mal que hizo, lo cura.

AMORIS
DIVINI
ET
HUMANI
ANTIPATHIA
LIBER II.

PRÆLUDIUM
ET
DESCRIPTIO AMORIS.

IN Libro primo potiſſimum egi de Amore humano & pravis effectibus ejus ; in hoc potiſſimum agam de Amore divino & ſanctis effectibus ejus. eſt igitur Amor hic affectio vehemens cordis & animæ ac mentis applicatio ad aliquid diligendum : inclinat enim Amor Amantem. neque enim in hoc laborat , licet labor non amantibus gravis ſit ; neque difficultatem non novit ſed impatiens eſt niſi inveniat quod deſiderat : nec aliud cogitat quàm quod diligit ; nec accipit de dilatione ſolatium. Lucerna fulgoris verus Amor , ardens in mente per deſiderium, & ſplendens in facie per exemplum & hic Amor jam nudus non eſt & purè naturalis , ſed indutus fontani Amoris radio; jam infuſus, jam purgatus, jam illuminatus & elevatus ſupra naturæ potentiam; jam patiens, jam formatus , qui cum forma eſt, purè naturalis & per ſe agens informis eſt, impotens & depreſſus, Amor naturalis, fulgor oculi in tenebris : Amor infuſus fulgor oculi in lumine, vel verius , lumen efficax in fulgore. Idiot.

Amor ceteros affectus in ſe ducit & captivat : viget namque ipſe Amor , cùm præſtò eſt quod amatur; & languet cùm abeſt.

Pro-

Proprietates Amoris.

I.

Idiot. AMoris natura eſt, ſemper amare, proprium poſtponere, & commune præferre, diverſa corda unire, extraneum domeſticum facere, corda iracundiâ ignita extinguere, pacem ſemper procurare.

Amor confracta ſolidat, depreſſa ſublevat, nutantem animum conſtantem reddit. Amor docet & addiſcit & inimicum neſcit. Amor laudat; Amor reprehendit, Amor pravâ ſuſpicione caret. ubi Amor defuerit, nihil valet quidquid agitur: contrà, omnia valent quæ cum Amore aguntur.

Amor hominem lætificat & à terrenis ſublevat; Amor numquam eſt otioſus, ſed ſemper aliquid operatur, ſemper creſcit & augetur. Amor vita eſt animæ, & qui non amat mortuus eſt. Verus Amor non requirit præmium, etſi mereatur. Sine Amore nec elemoſynæ largitiò, nec martyrij ſuſceptio, nec aliquorum bonorum operatio proficere ad habendam ſalutem poteſt.

Amor hominem perficit, omnia ſuſtinet, omnia patienter portat. Amor facilis res eſt, omnibus ſe exhibet, nulli ſe negat. capit eum bonus & malus, juvenis & ſenex, vir & mulier, ſanus & infirmus, dives & pauper, ſummus & infimus, liber & ſervus, ſæcularis & religioſus, debilis & fortis: nec eſt qui ſe valeat excuſare. quin in alios dirigat radios puri Amoris.

Amor

Amor divinus:

ſuis celuy qui ſeul peut heureux faire viure,
ſuis l' Amour divin, vienne qui me veut
ſuiure.

Es ſin duda que eſte amor,
Pues que ſe alexa vel ſuelo,
Deue ſer amor del Cielo.

Via

Via Amoris.

II.

Idiot. VEra dilectio eſt via rectiſſima eundi adChri ſtum, nec opus eſt aliqua alia virtute, in cujus exercitio poteſt eſſe via obliqua; ſed ſolùm amore & dilectione, quæ ad cœleſtem patriam verè ducunt, quia alia quæcumque virtus informis eſſe poteſt & cum peccato, & ex ejus actu ſæpè oritur vana gloria, quæ, ut ventus, impedit viatorem, imò impellit in chaos inferni. Amor eſt via rectiſſima abſque devio; via brevis abſque tædio via plana abſque tumulo; via clara abſque nubilo; via ſecura abſque periculo; via jucunda cum amantiſſimo duce Domino noſtro, Jeſu Chriſto via veniendi ad æterna gaudia; quæ non permittit viatorem ad dexteram, quæ eſt proſperitas nec ad ſiniſtram, quæ eſt adverſitas, declinare. Iſta via Amoris eſt vera, non ficta, neque palliata; via cordialis, non verbalis; via fructuoſa, non otioſa via non ſolum ſermonis, ſed etiam operis; via cauta, non improvida; via prudens, non fatua, ita quòd perſona ametur & culpa refutetur, via conſtans non momentanea. ſi quis igitur ad patriam cœleſtem velit celeriter pervenire, per hanc viam amoris & dilectionis ambulare debet: quia qui amat ardentiùs, currit velociùs, & pervenit citiùs.

Ego

go ſum oſtium; per me ſi quis introierit ſalvabitur. *Ioan.* 10.

Ame veux tu ſcauoir combien l' Amour t'inporte,
Souuiens toy qu'il eſt ſeul, de ton bonheur la porte.

Alma ſi quereis entrar,
Llegad que yo ſoy la puerta
Por todas partes abierta,

 Ovile

Ovile Amoris.

III.

Ioan. EGo ſum Paſtor bonus, & cognoſco ov
10. meas, & cognoſcunt me meæ; & anima
meam pono pro ovibus meis, & ſicut fidelis p
Iſa. ſtor gregem meum paſcam, in brachio meo co
40. gregabo agnos & in ſinu meo levabo, fœtas ip
portabo, & quod perierat, requiram, & quod a
Ezech jectum erat, inducam, & quod confractum fu
34. rat, alligabo; & quod infirmum fuerat, conſol
dabo; & quod forte & pingue, cuſtodiam, & pa
Ioan. cam illas in Judicio, & ego vitam æternam do e
10. & non peribunt in æternum, & non rapiet e
quiſquam de manu mea.

Au- Quis ſimilis tibi, ô Amor? quis ſimilis ti
guſt. paſtor bone? non te quærebam, tu me quæſivi
non te invocabam, tu me vocaſti, vocaſti eni
me nomine tuo: Intonaſti deſuper voce gran
in interiorem aurem cordis mei: deduxiſti me
ovile tuum, & vocem tuam cognovi: ſed ſerò
cognovi paſtor bone, ſerò te cognovi veritas a
tiqua; tu eras in lumine & ego in tenebris, & n
cognoſcebam te, quia illuminari non potera
ſine te, & non eſt lux extra te.

Paſ

Paſce Oves meas.

Chasoun de nous fait ſon office :
Moy de Berger, vous de nourrice.

Siendo amor miſmo el paſtor
Bien ſeguro eſta el rebanno
Que no aura qui en le haga danno.

Attractio Amoris.

IV.

Ierem IN charitate perpetua dilexi te, ideo attraxi
Au- O magna gratiæ commendatio, nemo ve
guſt. niſi tractus, hoc tamen (quidquid imperitè & in
Bar- ptè hæretici dicant) non ſignificat violentiam
rad. berum arbitrium abolentem, ſed ſuave Dei au
lium, quo animas ad fidem & pœnitentiam, libe
tate ſervatâ, vocat, ipſiſmet volentibus & libe
conſentientibus. Noli cogitare te invitum trah
Au- trahitur animus & amore. Non dixit Chriſtus n
guſt. Pater duxerit, ſed traxerit; iſta violentia fit cor
non carni; crede & venis, ama & traheris: dul
eſt amoris violentia, ſuavis eſt, ipſa ſuavitas
trahit.

Nem

emo poteſt venire ad me, niſi Pater qui miſit me traxerit eum. *Ioan. 6.*

Dieu eſt l'attrait, l'Amour la corde,
Par qui mon ame au ciel aborde.

En el camino del cielo,
Porque el alma no ſe pierda,
Le ſirue el amor de cuerda.

 Poten-

Potentia Amoris.

V.

POtens eſt Amor; nemo dubitat. Sed pote
tiam ejus quis enarrabit? Deus Amore cre
Pro-verb. vit univerſa; Amor quippe, quando præparab
8. cælos, aderat; quando certa lege & gyro vallab
abyſſos; quando æthera firmabat ſurſum,& libr
bat fontes aquarum, quando circumdabat ma
terminum ſuum, & legem ponebat aquis,ne tra
ſirent fines ſuos; quando appendebat fundame
ta terræ, cum eo erat cuncta componens. & De
non ſolùm Amore,creavit ſemel mundum & un
verſa, ſed quotidie & continuo Amore conſerv
mundum, ſuſtinet mundum. Amor enim eſt, q
filo dilectionis ſuæ, mundum appendit:Amor e
qui mundum tribus digitis, nempe potentia, pr
dentia & miſericordia Dei, appenſum tenet. A
mor denique eſt Athlas. Virtuti igitur brachij ej
Sap. 11. quis reſiſtet? quoniam tanquam momentum ſt
Chal. teræ, ſic eſt ante eum orbis terrarum, & tanqua
gutta roris antelucani quæ deſcendit in terra
ante cujus conſpectum omnes aquæ ſæculi ſu
quaſi guttæ in pugillo, & menſuræ cælorum ac
præparati eſſent palmo, & pulvis terræ, ac
eſſet menſuratus in menſura,& montes ac ſi eſſe
Or-phæus ponderati in pondere & colles ac ſi eſſent in ſtat
in ris Amor denique eſt principium rerum human
carm. rum, quem *Panta* vocat, Orphæus.

Vir-gil. *Omnia vincit Amor; quid enim non vinceret ill*
Omnia vincit Amor; nos & cedamus Amori.

Appe

Appendit tribus digitis molem terræ.
Iſaiæ 40.

L'Amour de ſes trois doigts tient le monde en balance
Qui par ſon mouuemente vat roulant a cadance.

De las manos del Amor,
Pende el mouimiento eterno
Del mundo, y de ſu gouierno.

Luſus Amoris.

VI.

Hugo. TOtus orbis terræ eſt quaſi quidam ludus glo bi aut pilæ; quæ modò ab illo tenetur, mod ad illum projicitur, & aliquando dividitur in pai tes, & ille unam partem habet & alius aliam. Si fit de orbe; primò fuit monarchia apud Aſſyrios & poſtea quaſi pila aut globus projectus venit a Perſas & Medos, poſtea ad Græcos, poſtea ad Ro manos, modò diviſa eſt pila; quis eſt qui projeci & rejecit toties illam pilam aut globum? nonn Amor? ſed Amor inordinatus, qui projicit ut divi dat, rejicit ut deſtruat. Amor hic divinus projici & globum, globum monarchiæ Eccleſiaſticæ projicit, ſed ſemper ad unum & idem: unum (in quam) & idem gremium Eccleſiæ, unum & iden caput, quod eſt ſummus Pontifex. projicit ut cu ſtodiat, projicit ut defendat.

Ludens in orbe terrarum, & deliciæ meæ eſſe cum filiis hominum. *Prov.* 8.

C'eſt vn proverbe; aux ieu d' Amour,
Celuy qui perd, gaigne touſiour.

Amor à la ganancia pierde
Es tan dieſtro que qui en iuega
Con ſu dinero le ruega.

Vinculum Amoris.

VII.

Auguſt. Pineda. VIs ut ſerviat caro animæ tuæ : Deo ſerviat anima tua; affectus inordinatos oportet cohibere & quaſi in vinculis alligatos detinere , ne liberè per illicita vagentur aut aberrent.

Horatius.
Qui ſtudet optatam curſu contingere metam,
Multa tulit fecitque puer, ſudavit & alſit,
Abſtinuit Venere & Baccho.

Bernard. O quàm compoſitum reddit omnem corporis ſtatum, necnon & mentis habitum, diſciplina! cervicem ſubmittit , ponit ſupercilia, componit vultum, mortificat oculos, ligat pedes, id eſt affectiones, cachinnos cohibet, moderatur linguam, frænat gulam, ſedat iram, format inceſſum. nullus equus rectè ſeſſori paret, niſi arte domitus; nullum Ingenium non ferox, niſi probâ educatione & præceptis cicuretur. qui aſſiduè in rebus proſperis ac lætis verſati ſunt, eos vix ſapere, prudentiores cenſent; quos verè ſors adverſa aliquoties exercuit , magis ad prudentiam ac cautionem compoſiti putantur. ad omnia neceſſitas naturam inſtruit, illa ſimias decorè ſaltare, Elephantes doctè digladiari, picas ac pſittacos diſtinctè loqui docet. quid multa? res dura beſtias ad actiones humanas, homines ad divinas erigit.

Po-

Poſuiſti in nervo pedem meum. *Iob*. 13.

Amour cela n'eſt neceſſaire :
I'entends mon fait; laiſſe moy faire.

Si es amor el que cautiva
No ſe iran los priſioneros
Aunque ſe ſuelten los hierros.

Vena-

Venatio Amoris.

VIII.

QUid facis? o anima! inſectaris vulpes? vulpes parvulas? oleum & operam perdes. Ignoraſne illarum aſtutiam? ſi ignoras, nihil tibi ſperandum de venatione tuâ; ſi non ignoras, quid ad tam difficilem te accingis prædam? novi aſtutiam vulpium & illam fateor, ſed cùm amor mecum ſit, hæc nihil illis proderit; quippe ipſe multo aſtutior & callidior, ipſe author innocentis aſtutiæ, magiſter inventionum, doctor ſubtilitatum, igitur capiamus nobis vulpes parvulas, malas (inquam) illas cogitationes, quæ piarum mentium ſpirituales demoliuntur vineas, non ſolùm morſibus peccatorum eas devaſtantes, verùm etiam illarum fructus abſumentes, quibus abſumptis, & demolitæ apud Deum cenſentur; capiamus eas, cum primùm exortæ fuerint, ſcientes non ſolùm mihi eſſe utiliſſimum ſed & ipſi optatiſſimum, capiamus eas fugando, capiamus ligando, capiamus occidendo.

Ghiſler.

Ca-

Capiamus nobis vulpes parvulas quæ demoliuntur vineas. *Cant. 2.*

L' Amour en forme de veneur
Cheſſe les renards de mon coeur.

Las raposas en la vinna,
Si amor no les va à la mano
No dexan ſarmiento ſano.

Mili-

Militia Amoris.

IX.

ARma militiæ noſtræ non carnalia ſunt, ſe
2. Cor potentia Deo ad deſtructionem munitio
10. num, conſilia deſtruentes & omnem altitudinen
extollentem ſe adverſus ſcientiam Dei, & in cap
tivitatem redigentes omnem intellectum in ob
ſequium Chriſti. De cetero, o anima, confortar
Epheſ in Domino, & in potentiâ virtutis ejus, indue t
6. armaturâ Dei, ut poſſis ſtare adverſus inſidia
amoris mundani, quoniam non eſt tibi colluctatio
adverſus carnem ſolùm & ſanguinem, ſed & ad-
verſus Principes & poteſtates, adverſus mund
Rectores tenebrarum harum; contra ſpirituali
nequitiæ in cœleſtibus. Propterea accipe armatu-
ram Dei, ut poſſis reſiſtere in die malo & in om-
nibus fortis & conſtans ſtare. nam qui certat in a-
2. gone, non coronabitur, niſi qui legitimè certave-
Tim. rit. accingere igitur gladio ſuper femur tuum: in
2. Bern. hoc mundo quaſi in campo certaminis poſiti ſu-
mus: qui hic dolores, aut plagas, aut tribulatione
non ſuſceperit, in futuro inglorius apparebit.

ccipe armaturam Dei, ut poſſis ſtare adverſus inſidias diaboli. *Epheſ.* 6.

Venez venez car mon tambour;
N'appelle qu'au combat d'amour.

Para que ſon es ſas armas?
Pues Amor para vencer
Solo à meneſter querer.

Digladiatio Amoris.

X.

Sap. 5 ACcipiet armaturam zelus illius, & armab creaturam ad ultionem inimicorum; indı et pro thorace juſtitiam, & accipiet pro galea jı

Ti- dicium certum, ſumet ſcutum inexpugnabile, ;

telm. quitatem. Ipſe Amor eſt qui me armat & confo tat, qui docet manus meas ad prælium; & qua ad pugnam accinxit me fortitudine, per virtutei

Idem. gratiæ ſuæ animum meum corroborando. Sit be nedictus, ſit laudatus, & glorificatus Domini Deus meus, qui me docet pugnare & præliari ac verſus hoſtes meos, qui mihi manus roborat & digitos aptat ad reſiſtendum ijs qui me quæru

2. Tim. 4. interficere. bonum certamen certabo, curſu conſummabo, fidem ſervabo, in reliquo repoſit eſt mihi corona juſtitiæ, quam reddet mihi Do minus in illa die juſtus Iudex.

Q

Qui docet manus meas ad prælium.
Pſal. 17.

Pluſtoſt que d'eſtre priſonniere
D'Amante ie ſeray guerriere.

Rendid la eſpada el Amor
Porque ſu eſgrima es tan cierta
Que el que ſe rinde lo acierta.

Expolitio Amoris.

XI.

Iacob. 4. PUrificate corda duplices animo, & expurgat
vetus fermentum, ut ſitis nova conſperſio
1.Cor. 5. quia fruges terræ cordis veſtri conſumet rubigo
Aufer igitur rubiginem è corde meo, ô Amor
Levit. 28. rubiginem inquam vanitatis, falſitatis & ſuper
fluitatis, rubiginem ſuperbiæ, avaritiæ, luxuriæ
Vgo. rubiginem invidiæ, & iræ, rubiginem gulæ, &
acediæ. væ civitati ſanguinum, ollæ cujus rubig
in ea eſt, & rubigo ejus non exivit ex ea.

P.Bevoal. Amor à nobis omnem ruſticitatem amolitur
omnis elegantiæ, omniúmque munditiarum pa
ter eſt. venuſtè Plautinus ſenex, Amorem, Deur
appellat munditiantem, eúmque nitidis nitoribu
ait antecellere: da mihi hominem efferum atqu
truculentum; hunc amor eveſtigiò mollem red
dit & manſuetum: da rudem & ruſticanum; ſta
tim ab amore fiet ingenioſus & urbanus. Da In
cultum, ab amore cultiſſimus efficietur: deniqu
ſegnities omnis, ſomnus lethargicus, marcor
ſqualor, incuria, ab amore eliminantur; à quo in
duſtria, navitas, vigilantia, ſolertia, cultus & n
tor promanant.

Lava à malitia cor tuum, ut ſalva fias.
Ier. 4.

Ie lave mon coeur dans ce bain
Pour le loger dans voſtre ſein.

En la fuente del Amor,
Si el coraçon ſe deſnuda,
Limpio quedara ſin duda.

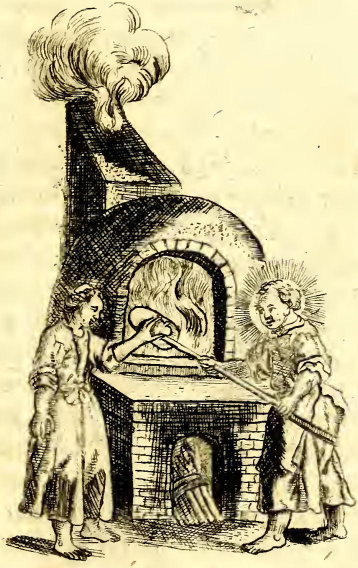
Biſcoctum Amoris.

XIII.

Eccl. 2. FIlli accedens ad ſervitutem Dei, ſta in Juſtiti
& timore & præpara animam tuam ad tenta-
tionem. Deprime cor tuum & ſuſtine, & inclin
aurem tuam & excipe verba intellectus, & ne fe
ſtines in tempus obductionis; ſuſtine ſuſtenta-
tiones Dei, conjungere Deo, & ſuſtine ut creſca
in noviſſimo vita tua: omne quod tibi applicitun
fuerit, accipe, & in dolore ſuſtine, & in humilitat
tua patientiam habe, quoniam in igne probatu
aurum & argentum, homines verò receptibile
in camino humiliationis. Amor eſt quaſi igni
Mala 3. conflans & quaſi herba fullonum: & ſedebit con
flans & emundans argentum & purgabit filio
Iſa. 1. Levi; excoquet ad purum ſcoriam tuam & aufe-
ret omne ſtannum cordis tui. Uret cor tuum ſicu
uritur argentum, & probabit illud ſicut probatu
Iacob. 1. aurum: beatus vir qui ſuffert tentationem, quo
niam cùm probatus fuerit, accipiet coronam
quam repromiſit Deus diligentibus ſe.

Tanquam

Tanquam aurum in fornace.

L'amour veut cuire en ſa fournaiſe:
Ce coeur a l'ardeur de ſa braise.

Con el biſcocho de Amor:
Si bien el puerto ſe alarga
Nunca el navegar amarga.

Acu-pictura Amoris.
XIV.

Cat. *Non ſibi fert animus tua ſerica perdere, quamv*
Mille foraminibus ſerica pungat Amor.
Quod laceravit acus, rutilo mox ſplendet in aur
Pulchrior ex ipſo vulnere tela redit.
Quos premis, alme Deus, nõ opprimis. arrige ment
Qui gemis æthereâ vulnera facta manu:
Perfer, erit ſanâ cute pulchrior ipſa cicatrix,
Et dabit haud dubiam vulneris auctor opem.

QUod hîc in byſſo, id in nobis agit amor. qu precor, unquam honoravit magnus ille opi fex, quem non ante oneravit? quem unquam è ſu Deus, aut gratia ſpirituali imbuit, aut honore cor porali egregiè decoravit, niſi præmiſsâ, in utro que, inſigni aliqua calamitate? non antè Patriar cha Jacob opulentus & ingenti famulitio tanqu exercitu ſtipatus ad ſuos rediit; quàm ſolus bacil lo innixus in exteras regiones profugus abiiſſet non antè Paulus lucem Evangelij, niſi cæcus, vi dit. non antè Joſephus regali ſplendore emicuit quàm carceris ſqualore ſorduiſſet. Quid multa utiles ſunt fidelibus afflictiones.

Si quando ergò affligi te contigerit, ô men pia, corpore ſive animo, in ſolatium tui, hoc aut ſi- mile argumentum deprome. Deo eſt propoſitum me honorare, infamiâ enim afficior: me firmare, quippe debilitor: divitiis me cumulare, in pauper- Aug- tatis anguſtias detrudor: gaudio me afficere, do- guſt. loribus cruciandum me tradit. Intellige, igitur, ô Anima, medicum eſſe Deum, & tribulatione n medicamentum ad ſalutem.

Aufer rubiginem & egredietur puriſſimum. *Prov.* 25.

Ce coeur que l'ame attrempe & mouille
L'amour le polit & deſrouille.

Los azeros del Amor
No ſaben ſufrir torpeza;
Porque enbota ſu fineza.

Balneum Amoris.

XII.

Ezech EFfundam ſuper vos aquam mundam & mundabimini ab omnibus iniquitatibus veſtris.

Iſa. 1. Lavamini igitur, & mundi eſtote, auferte malum cogitationum cordis veſtri: ſi fuerint peccata veſtra ut coccinum, quaſi nix dealbabuntur; & ſi fuerint rubra quaſi vermiculus, velut lana alba erunt.

Ezech 47. Omnis anima vivens quæ ſerpit, quocumque venerit torrens, vivet. & niſi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu Sancto, non poteſt intrare in Idiot. regnum Dei. O Fons veri Amoris & immenſæ dulcedinis, Domine, qui numquam deficis, ſed ſemper reficis, ego miſerabilis peccator oneratus magno pondere peccatorum, magnam ſitim amoris patior, quia à te fonte vivo fui nimiùm elongatus: deducere me ergò digneris ad te, fontem amoris & dilectionis, ut lavem à malitia cor meum, ut hauriam aquam tanti amoris tui, illam bibam, illâ recreer, illius ſuavitatem & ſaporem deguſtem, ex illa lavetur & mundetur anima mea ab omni macula peccati, ut mundata ab omni inquinamento tibi placeat, tibi ſerviat, ac tecum vivat per amorem.

Clamaverunt juſti,& Dominus exau-
divit eos. *Pſal.* 33.

L' Amour oracle des Amants,
Oit, & reſpond au meſme tamps.

Es amor eco del alma
Y aun que al parecer s' eſconde
Luego en llumado reſponde.

In-

Incrementum Amoris.
XVII.

Plu- tarch AMor neque nos ſtatim, neque vehementer ab initio invadit, neque facilè ingreſſus decedit, quamvis alatus, ſed ſenſim ingreditur, ac molliter manétque diu in ſenſibus.

Indimus arboribus, tenui dum cuſpide, carmen;
Cat. *Vix teneram ſignat parva litura cutem:*
Incrementa tamen, vix intellecta, videbis,
Dum peragit tacitis paſſibus annus iter.
Enthea non hederam pietas imitatur Ionæ
Ferre cui patulas nox dedit una comas:
Parva fides primò, creſcit ſenſim & ſine ſenſu,
Paulatimque ſacrum ſpiritus implet opus.

Non confusè, ſed ordinatè in hæc inferiora agit Deus, nec ab uno extremo ad alterum feſtinè, ſed ſenſim progreditur: non repentino fulgore dies terrarum tractus pervadit, ſed præmiſſo dubiæ lucis crepuſculo, paulatim.

---- Medium ſol aureus orbem
Occupat, & radiis ingentibus omnia luſtrat.

Spirituales fidelium progreſſus planè hujusmodi, nunquam è mediis peccatorum ſordibus, ad ſtatum gloriæ ſuos evehit Deus, ſed gratiam mediam interjacit. Pictura cæpit primò ab umbris & lineis, deinde monogromata, mox acceſſit lumen unà cum colorum varietate, donec ad ſummam artificij pervenit admirationem. ne igitur animo deſtituatur pia mens, ſi lento, dummodo continuo amoris gradu ad vitæ renovationem efferatur. omne incrementum etiam latens, credenti & amanti ſalutare eſt.

Sen-

Ex vulnere pulchrior.

Tels ſont les points de ce brodeur ,
Qu'en poignant, il façonne vn coeur.

Las puntadas del Amor
Van labrando el coraçon ,
Haſta tener perficion.

Imago Amoris.

XV.

Rus-broch SEcundùm excellentiſſimam animæ noſtræ portionem, quæ eſt ſupremarum virium noſtrarum origo, ceu vividum ac æternum factum ſumus ſpeculum, cui is ſempiternam ſuam impreſſit imaginem, quodq; nullam aliam unquam recipere imaginem poteſt. & hoc ſpeculum divino vultui ſemper propoſitum manet; atque ea ratione cum imagine quam ſuſcepit, etiam ipſum ſit æternum. in hâc æternâ imagine, id eſt, in Filio cognovit nos Deus in ſeipſo, & antequam creati eſſemus, & nunc in tempore quando ad ipſum conditi ſumus.

Hæc imago in cunctis hominibus & eſſentialiter & perſonaliter ineſt, & ſingulis quiſque totam eam & integram ac indiviſam habet: nec tamen ſimul homines univerſi plus inde, quàm unus aliquis, habent. Atque hac ratione omnes nos unum ſumus, uniti in æterno exemplari noſtro quod eſt imago Dei & omnium noſtrûm, & vitæ & eſſentiæ noſtræ origo, in quo creata eſſentia & vita noſtra ſine medio, tanquam in cauſa ſua æterna dependet: neque tamen vel ipſa creata eſſentia noſtra ſit Deus, vel imago Dei ſit creatura; nos enim creati ſumus ad imaginem, id eſt, ut Dei imaginem ſuſcipiamus.

Rusbrochius.

Prædeſtinavit nos conformes fieri imagi-
gini filij ſui. *Rom.* 8.

L' Amour fait ſon pourtrait luy meſme
Dans le coeur de celle qu' il ayme.

Si al original de amor
Le tiene el alma en ſu pecho
Vivo retrato aura hecho.

Echo

Echo Amoris.

XVI.

Cat. *Intenſis opus eſt clamoribus, ut ſonet Echo;*
Dum ſtrepis exiguo murmure, Nympha ſilet:
Nympha tacet tacitis; ſed ſurgat ad æthera cla-
mor,
Mox reſponſa tibi, vel geminata, dabit.
Vota quid effundis ſummis innata labellis?
Ad tepidas cœlo non patet aula preces.
Tende latus clamore, Deus reſponſa remittet;
Hic pia mens, hic vox fervida, pondus haben-

Pſal. 3. VOce mea ad Dominum clamavi, & exaudi-vit me de monte ſancto ſuo. quando fidelis & humilis, & fervens oratio fuerit, cælum hau- *Ber-nard.* dubio, penetrabit, unde certum eſt, quod vacu- redire non poſſit. propè enim eſt Dominus omni- *Pſal. 144.* bus invocantibus eum in veritate. ſed ut in veri-tate eum invocemus, tria requiruntur. animu- ſcilicet præparatus, nec aliud agens; corpus ſub-miſſum & ad humilitatem compoſitum; & fru-ctus labiorum, id eſt, vox de imo cordis penetral- emiſſa. quæ ſi conjungamus, exaudiet procul du-bio nos munificus ille parens, ſi non ad volunta-tem, ſaltem ad ſalutem.

Senſim Amor ſenſus occupat.

Ainsy s'accroiſſent nuit & iour
Les caractheres de l' Amour.

Amor da vida y aumento:
Y aſſi van ſus inpreſſiones
Creciendo en los coraçones.

Medi-

Meditatio Amoris.

XVIII.

L. Inſtin. AGnoſce, o Animá, Amórem ſponſi tui; obſtupeſce dignationem Salvatoris tui. ſe inclinavit ad te, ut te elevaret ád ſe: depreſſit ſe,ut in perpetuum beatificaret te. Cum eſſet impaſſibilis Deus, homo factus, infirmatus eſt propter te. potiùs miſerationem mirare quàm pœnam: magis charitatem,quàm formidinem lauda. non eris ingrata, ſi benevolentiam Redemptoris agnoſcas,mæſtitiam itaque illius confitere,pávorem dilige, tædium venerare. de tuo hoc habuit non de ſuo, pro peccato tuo doluit; flevit quod non commiſit;exhorruit quod non fecit.non enim fecit mortem nec morientium perditione lætatur. ex his, mæroris ejus intellige cauſam, & gratias age, te agnoſce in illo, pro illo lachrymare,qui Auguſt. doluit propter te. Ama amorem illius,qui amore tui,vulnera, plagas,crucem, mortem ignominioſiſſimam amavit & ſuſcepit.

Attendite & videte ſi eſt dolor ſicut dolor meus.

Pleure belle ame au ſouuenir
De l'Amour que tu fis mourir.

A qui jaze a quien amor
Por no poderlo la muerte
Degollo como mas fuerte.

Inſitio Amoris.

XIX.

Gregor. ARbor fructifera, ipſe Chriſtus in corde noſtro per fidem plantatus exiſtit, quam mens dignè & conſtanter excolit, fructus interiù pulchros & utiles gignit, quos dum mens capien avidè comedit, omnes mundi voluptates præ eorum dulcedine poſtponit. dulce enim eſt valde ſibi cæleſtia cogitare, in æternitate oculum intimum figere, ut aliquando in fletibus etiam men accenſa compungatur, & inter lachrymas ſublevata Angelorum cibo, ipsâ videlicet Sapientiâ quanto dulcius tanto avidius paſcatur. etenim

Iob. 6. animæ eſurienti præ Amore, etiam amara dulci eſſe videntur.

Fructu

Fructus ejus dulcis gutturi meo. *Cant. 2.*

Mon Iardinier que faites vous?
Ie greffe des fruicts aigredoux.

Ponelda de medio en medio
Porque el enxerto de Amor
Es enxerto ſuperior.

Vulnus Amoris.

XX.

DEus erga dilectam animam inſtar venatoris ſeſe gerit, anima verò inſtar feræ. ſicut enim venator fugientem feram vulneribus confodit quo capere illam queat; ita & Deus fugientem quodammodo animam & deſerentem primum fervorem, ſuâ gratiâ vulnerat, ut eam ſibi aduniat porro quemadmodum feræ illæ, quæ ferociores ſunt, cùm vulneratas ſe ſentiunt, velociſſimo contra ferientem irruunt curſu, fugam ipſam magno impetu convertentes in eum quem dilaniare contendunt. ita & anima tunc certè ardentius ad Deum convertitur, tuncque ſtudioſius divinum inquirit verbum, cùm primùm ab illo vulnerata languorem, dolorémque ſentit ipſorum vulnerum: non quidem ut inſtar ferarum, illud inimico dilaniet ore, ſed ut amico potiùs devotionis in oſculetur oſculo, utque ipſum complectatur amantiſſimo charitatis affectu. Nihil poteſt hoc amoris vulnere ſentiri ſuavius. hoc vulnere affici certiſſimum eſt ſanitatis conſequendæ indicium.

Rusbroch.

Teder

Tetendit arcum ſuum, & poſuit me quaſi ſignum ad ſagittam. *Thren. 3.*

Sus donc Amour, mon coeur eſbreſche,
Bande ton arc, tire ta fleſche.

O que bien que tira Amor
Pues apunta tan derecho
Que haze ſuertes en el pecho.

Rapina Amoris.

XXI.

Chiſler. QUemadmodum ſpeculum ſolem ferire
quaquam ſuo poteſt lumine, niſi prius
ſuis radijs ipſum feriat: idem tamen eidem
oppoſitum ad zenith, pluribuſue ab eo perc
ſum & vulneratum radiis, ex multis ipſis ſe vul
rantibus radiis, majoribus cumulatum ſplend
bus, per retractionem ſplendidiſſimum unun
altum emitttit radium, qui rectà tendens ipſu
met ſolem quodammodo ferire videtur:
& anima ſancta ex adverſo Dei conſtituta,
ipſo prius vulneratur, qui eſt verus juſtitiæ ſ
tum pluribus diverſarum gratiarum radiis il
ſtrata, charitatisve ſpeculis percuſſa, radios i
univerſos, quantum fieri licet, jungens quoda
modo in unum puriſſimæ ſuæ intentionis radiu
in altúmque illum ejaculans, Deum ſanè vulne
in medio cordis, à quo ipſamet jam vulnerata f
rat. & ſicut ſol feriens tametſi immutet ſpe
corpus, nihil tamen veræ mutationis ſpeculum
ſolare corpus cauſat ſolem ipſum feriendo. ita
verà nil mutationis in Deo cauſatur per vul
quod ejus cordi inflictum ab anima eſt, tame
veſtigio anima ingenti per inflictum à Deo v
nus, charitatis renovatur mutatione, eáque ma
mè perfectiva.

Vuln

Vulneraſti cor meum, ſoror mea ſponſa.
Cant. 4.

Ie l'ay bleſſe, il m'appartien :
Donnez le moy, prennez le mien.

Todo el eſtudio de Amor
Se cifra en hallar razones,
Para trocar caraçones:

 Lan-

Languor Amoris.

XXII.

Ruſbroch.

Ubi igitur Amor intus exigit & invitat ad Dei unionem,& creatura ſeſe erigens, totum offert, & exhibet quidquid præſtare poteſt, neque tamen ad hanc unitatem pertingere valet, inde quidam naſcitur languor ſpiritualis. ſiquidem intimis cordis medullis, ubi vitæ initium reſidet, amoris vulnere confectis ſi obtinere non liceat quod præ omnibus deſideratur, permanere autem oporteat ubi eſſe animus planè recuſat, ex his videlicet duobus languor iſte conflatur. nam cùm Deum adipiſci non liceat, neque eo tamen fraudari aut carere animus velit aut poſſit, ex his duobus in ejuſmodi homine quædam foris & intus exiſtit & oritur æſtuoſa impatientia, quæ quamdiu durat, nulla eſt creatura neque in cælis, neque in terris, in qua illi vel quietem, vel aliquod ſolatium capere libeat. & hic Amoris æſtus, & impatientia cor hominis exedit, ejúſque ebibit ſanguinem, quæ rationi morem gerere & obſequi non vult, donec re amata potiatur. in hoc gradu ſenſibilis ardor amoris tam ingens eſt, ut in omni hominis vitâ non fit ferventior, ídque adeo, ut abſque ullo externo labore corporea hominis natura clam lædatur, & abſumatur.

Rusbroch.

Amore

Amore langueo.

Ie meur d' amour mon cher eſpoux :
Ie le ſens bien a voſtre poux.

Curad Amor eſſe mal
Que pues vos ſois el autor
Le ſahreis curar mejor.

Impatientia Amoris.

XXIII.

Rus-broch HIc igitur Amor in ſupremo mentis faſtigio conſtitutus divinæ lucis ſuæ radios in ſitibundam cordis appetentiam & affectum diffundens, languorem efficit continuum & perſeverantem, ita ut impatienter amare faciat, quæ impatientia ubi dominium obtinet, modos omnes ſuperat, nec ſe aliquo certo modo contineri vel adſtringi patitur. ſiquidem modi omnis expers eſſe appetit. qui ſic amat vehementi cruciatur mortis deſiderio, ut à corporis ſui carcere abſolutus, cum dilecto poſſit uniri, nec atroces pœnas *S. L. Iuſt.* flammarum, lampadum, carcerum, ſcorpionum, equuleorum, & opprobriorum perpeti formidat, ut gratiſſimum dilecto poſſit fieri hollocauſtum. quis enim hujus ſanctæ impatientiæ valet profectus explicare, animo quippe vires ſubminiſtrat, mortem deſpicit, ſanctitatem adducit, coæquat martyribus, & cæleſti patriâ dignum ſuum efficit poſſeſſorem. opera, namque eo fiunt ſuperno Iudici gratiora, quo ardentiori fuerint facta charitate.

Cu-

Cupio diſſolvi & eſſe cum Chriſto.

Puis que l' Amour ſeul eſt ma vie.
Douce eſt la mort qui me deſtie.

Todo muere con la muerte:
Pero la vida de Amor
Muriendo viue mejor.

Deſi-

Deſiderium Amoris.

XXIV.

L. Juſtin. AMor deſideriis nutritur, deſideria autem ab amore tanquam calor ab igne prodeunt. & ſunt veluti ignita jacula quæ cor amantis in amatum ſagittat, quare abſque magnâ remunerationis mercede eſſe non poterit, quiſquis ſancto deſideriorum ardore accenſus extiterit. parum *Idem.* quippe operatur, quamvis multa agat, qui non ampliùs agit affectu quàm actu. non meruit ſecreta ſcire cæleſtia, Propheta Daniel, quia jejunavit, ſed quia concupivit, dicente Angelo, ego autem veni ut indicarem tibi, quia vir deſideriorum es. & quis poteſt verbis propalare ſanctorum deſideria? ſoli experti norunt amantium affectus, quàm ſæpe deſiderio patiuntur, dilaniantur, uruntur, occumbunt? quod ſi liceret, non ſegnius ſuſtinerent actu, quàm deſideriis concupiſcant. immenſa eſt Amoris vis, & nullo abbreviata fine, quæ ſicut nutritur de ſe, ita dilatatur in ſe, non alieno indiget adminiculo, ſibi ipſi ſufficit, dum virtutem ſuam exercere valet.

Do-

Domine,ante te omne deſiderium meum, & gemitus meus à te non eſt abſconditus. *Pſ.* 34.

Le Ciel escoute & voit mes voeux
Allez donc mes ſouſpirs aux cyeux.

Artificio es del amor
Que en el cielo los ſuſpiros
Hagan effeto de tiros.

Mar-

Martyrium Amoris.

XXV.

Gal. 5. QUi Chriſti ſunt, carnem ſuam crucifixerunt cum vitiis & concupiſcentiis. ſed o Anima, quàm ſuavis tibi hæc crux; quàm dulces clavi, quàm jucunda extenſio, quàm acceptus malleus, quàm blanda percuſſio, quàm interfectio leniens, quàm ſuavis mors! per meditationem commorans in Chriſti tormentis, te ipſam non vides, ſed in te Deum intueris. L. Iustin. conſpicis Dominum tuum paſſum & dum cum illo vis crucem bajulare, ipſe in corde portat cœlum, terramque pugillo tenentem & pro te leviſſimè ſuſtinet omne onus. vis cum illo coronari, & ſpe gloriæ coronaris. vis cum illo in ligno ſine veſtimentis frigere; & nimio amoris ardore ſuccenderis. vis cum illo acetum guſtare, & vino inenarrabilis dulcedinis potaris. vis cum ipſo triſtari, & lætaris. vis cum illo affligi, & conſolaris, cum patiente vis pati, & nimium jucundaris. cum Chriſto vis in cruce pendere, & te dulciſſimè Chriſtus amplexatur. cum illo vis faciem, mortis pallore præfuſam, inclinare; & caput tuum Chriſtus elevans ſuaviſſimè oſculatur. O Mors amabilis! O delectabile martyrium! cujus author eſt Amor.

Chri-

Chriſto confixus ſum cruci. *Gal.* 2.

Le bras de l' Amour eſt ſi doux,
Qu'il ne me bleſſe de ces cloux.

Si los tormentos de Amor
Son tan dulces que enamoran
Con poca razon ſe lloran.

Trium-

Triumphus Amoris.

XXVI.

Sap. 4. AMor in perpetuum coronatus triumphat incoinquinatorum certaminum præmium vincens.

Hymnus. Dom. paſſ.

Pange lingua glorioſi, prælium certaminis,
Et ſuper Crucis trophæum, dic triumphum nobilem,
Qualiter Redemptor orbis, immolatus vicerit.

Hymnus. Dom. paſſ.

Vexilla Regis prodeunt
Fulget Crucis myſterium
Quo carne carnis Conditor
Suſpenſus eſt patibulo.

Quo vulneratus inſuper
Mucrone diro lanceæ,
Ut nos lavaret crimine
Manavit unda & ſanguine.

Impleta ſunt quæ concinit
David fideli carmine,
Dicens in nationibus
Regnavit à ligno Deus.

Trium-

Triumphus Amoris.

Suiuons Lenseigne de l'Amour
Et nous triumpherons vn iour.

Bien puede trunfar amor:
Pues de todas ſus faënas
Sale con laſ manos llenas.

Sacrificium Amoris.

XXVII.

FIlli præbe mihi cor tuum. ſicut ego me ipſum,
Proverb. 23. expanſis in cruce manibus, & nudo corpore
pro peccatis tuis Deo Patri ſponte obtuli, ita ut
nihil in me remaneret, quin totum in ſacrificium
divinæ placationis tranſiret: ita debes & tu cor
tuum, & temetipſum mihi voluntariè in oblatio-
nem puram & ſanctam quotidiè cum omnibus
viribus & affectibus tuis quanto intimius vales,
Tho. à Kemp. offerre. quid magis à te requiro, quàm ut cor tuum
ſtudeas mihi ex integro reſignare? quidquid præ-
ter te, & cor tuum das, nihil curo: quia non quæro
datum tuum, ſed te. ſicut non ſufficeret tibi, om-
nibus habitis, præter me; ita nec mihi placere po-
terit, quidquid dederis, te & corde tuo non obla-
to. offer cor tuum mihi, & da te totum pro Deo,
& erit accepta oblatio. ſi autem in te ipſo ſteteris,
nec ſponte te ad voluntatem meam obtuleris, non
eſt plena oblatio, nec integra erit inter nos unio.
igitur omnia opera tua præcedere debet ſponta-
nea cordis & tui ipſius in manus Dei oblatio, ſi
libertatem conſequi vis & gratiam. ideo enim
tam pauci illuminati, & liberi intus efficiuntur,
qui ſeipſos ex toto abnegare neſciunt; tu ergò ſi
optas meus eſſe diſcipulus, offer cor tuum, & te-
ipſum mihi cum omnibus affectibus tuis.

Cor

Cor contritum & humiliatum Deus non deſpicies.

L'Amour eſt Dieu & ſon offrande
N'eſt que le coeur qu'il nous demande.

Los antojos del Amor
No hallan fruta de ſazon
Si no la del coraçon.

Invincibilitas Amoris.

XXVIII.

Ad Rom. QUis me ſeparabit à Charitate Chriſti? tribulatio? an anguſtia, an fames, an nuditas, an periculum, an perſecutio, an gladius? an aquæ multæ? ſcio quòd neque aquæ multæ, neque tentationes profundæ & magnæ non poterunt extinguere charitatem, imò magis accendunt eandem, ſicut aqua in magno igne projecta, ipſum *Vgo.* facit ferventiorem. non eſt autem mirum, ſi ignis charitatis, cum perfecta ſit maximè, non poſſit aquis tentationum extingui, cùm & quidam ignis materialis ſit qui græcus nominatur, qui non poteſt aquis naturalibus extingui, ſed quomodo poſſet extingui, quandoquidem Deus eſt cum illa? *Eſai. 44.* audi Eſaiam. cùm pertranſieris per aquas tecum ero, & flumina non operient te. ſi ergò aquæ multæ, aquæ, inquam, perſecutionum, aquæ multarum ærumnarum non poſſint extinguere charitatem, certus ſum, quia neque mors, neque vita, *Ad Rom.* neque Angeli, neque principatus, neque virtutes, neque inſtantia, neque futura, neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia poterit me ſeparare à charitate Dei, quæ eſt in Jeſu Chriſto Domino noſtro.

Aquæ multæ non potuerunt extinguere Charitatem. *Cant.* 8.

Les fleuues, les deluges, les pluijes, ny les eaux,
Ne peuuent alentir l'ardeur de ces flambeaux.

Si ſe enciende bien amor
Llueua el cielo, y moxe el mar
Que nole podran matar.

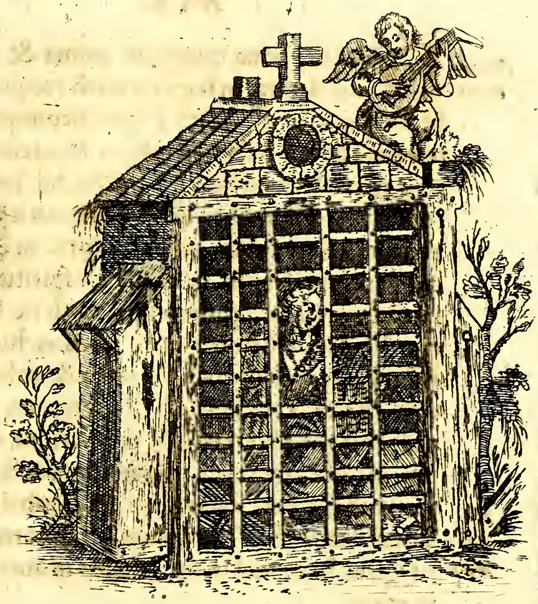
Libertas Amoris.

XXIX.

Bernard. CÆli & cellæ habitatio cognata eſt; & quemadmodum ad invicem videntur habere aliquam cognationem nominis ſic & pietatis, à cella enim ſæpè ad cælum aſcendimus, ipſa enim eſt ſponſi reclinatorium, Amantium aula, virtutum cuſtos, tranquillitatis portus, additamentum pacis, medela vitiorum, contemplationis locus, tabernaculum fæderis, nuptialis thalamus, portus irriguus, paradiſus deliciarum, cæli janua, ſchola ſcientiæ, conſcientiæ cathedra, magiſtra ſilentij & ſpiritualis ſcala uſque ad polorum alta pertingens. in ea ſi quis abſque torpore perſiſtit, fugit lites, neſcit odia, detractioni non vacat, temeraria judicia minimè facit, abhorret otium nec veretur mortem. *L. Iuſtin.*

Eja, Anima, quæ temetipſam Deo voviſti, ut ſolitariæ vitæ perfectionem apprehendere valeas, cellulæ habitationem dilige, illam tene, illam amplectere, de ea niſi urgente neceſſitate rationabili, ſeu corporis impellente infirmitate, vel fraterna ſuadente charitate exire noli. in ea ſint tuæ ſpirituales deliciæ, atque interna ſolatia: & ſine dubio cùm Amor duxerit te in ſolitudinem, Dominus loquetur ad cor tuum. elonga ergò fugiens & mane in ſolitudine, ſi veram libertatem ſpiritus aſſequi concupiſcis.

Cella amanti cælum eſt.

Dedans ce ſolitaire lieu,
Ie regneray, ſervant mon Dieu.

Aſſi lo manda el amor
Que eſtè la carne cautiua
Y que el alma libre viua

Jubilatio Amoris.

XXX.

Ruſ-broch. DUm ſe, bona quæpiam anima & internæ vitæ dedita, in ſeipſam intrò recipit, vacans & abſoluta ac expedita à quibuſcumque rebus terrenis, & cor habens ſuperius reverenter apertum erga æternam bonitatem Dei, hîc jam occultum patet cælum & ex divinæ charitatis vultu repentina lux quædam, inſtar fulguris, in ejuſmodi cor patulum irradiat, & in ea luce ſpiritus Domini eidem amanti, patientíque cordi ſic loquitur ego, ſum tuus, ô homo, & tu meus es. hinc oritur Jubilatio, quæ eſt cordialis amor & ardens devotionis flamma, cum laude & gratiarum actione perpetuáque reverentiâ & veneratione erga Deum, quæ maximè perficitur in chordis & organo in cymbalis benè ſonantibus, in cymbalis jubila-

Me-nand. tionis. nam pleriſque fomes eſt amoris muſica

Bern. ſit igitur Jeſus mel in ore, melos in aure, jubilum in corde.

In chordis & organo. *Pſ.* 150.

L'accord d'Amour & de l'amante,
Eſt, lors qu'il ioue, & qu'elle chante.

O que bien cantais amor
Pero para mi eſſe canto
Yo le tengo por encanto.

Sympathia Amoris.

XXXI.

Plat. Vetus verbum eſt, ſimilitudinem amoris auctorem eſſe.

Cat. *Chorda manu non tacta tremit, non mota ſuſurrat,*
Quid mirum? quod amat, ſentit adeſſe ſibi.
Te video mea lux, nec te mea lumina cernunt;
Audio te, loquitur cum tua lingua nihil:
Sentio te, nec me tua dextera contigit. i nunc
Et cordi, quod amat, numen ineſſe nega.

Cyprian. EXperientiâ notum eſt arcanam quandam & occultam inter homines eſſe naturarum affinitatem aut odium, vel naturæ quâdam occultâ vi, vel aſtrorum influentiâ, unde fit, ut aliquis ab altero toto pectore abhorreat, in alterum verò propenſus ſit, nec rogatus cauſam dicere poſſet, cur hunc amet, illum oderit juxta illud Catulli.

Cat. *Non amo te, voluſi, nec poſſum dicere quare,*
Hoc tantum poſſum dicere, non amo te.

Bonavent. Si datur ſympathia quædam amoris, in humanis; multo major datur in divinis. nam ſicut lapis naturali pondere fertur deorſum, ſic ſpititus noſter fertur in Deum, unde maxima eſt interDeum & animam ſanctam, amoris ſympathia.

Quid non ſentit amor?

Tel eſt l'accord des amants,
Qu'un ſeul point fait deux diſchants.

Aunque ſon dos los oydos
Como es vno el coraçon
No ſe oye mas que vn ſon.

Specu-

Speculatio Amoris.

XXXII.

HIc extollit Deus animam ſupra omnem diſcurſum, & ratiocinationem velut in quandam ſpeculam & ibi faculam ſplendidiſſimam accendit ſapientiæ, & perfectiones ſuas, aut myſteria humanitatis Chriſti, aut ſæculi aut bonorum ejus utilitatem, aut aliquam ſcripturarum veritatem, aut quædam ad majorem mentis puritatem pertinentia, inſpicienda proponit. ſtatuit Dominus ſpeculam, quia animam ad ſuperiora elevat, & ſtatuit anima ipſa ſibi ſpeculam, quia auxilio Domini elevata, intelligentiam ad cæleſtia ſublevat, intellectus luce illa quaſi uno intuitu & in ictu oculi, Deum (ut ajunt) ſibi aſtantem & animæ præſentem videt, eo modo, qui explicari non poteſt, & ac ſi in tabella pulchram imaginem depictam videret, ſic ſimpliciter ejus perfectiones intelligit, videt Deum eſſe incomprehenſibilem naturam in ſuo eſſe: ſimpliciſſimam puritatem in ſua ſanctitate; inſcrutabilem profunditatem in ſua ſapientia: inacceſſibilem altitudinem in ſua excellentia; ineffabilem latitudinem in ſua charitate: infinitam longitudinem in ſua æternitate. eſſe clariſſimam caliginem, pleniſſimam ſolitudinem, abundantiſſimam ſimplicitatem, creaturarum requiem, & commune gaudium ſui ipſius & omnium Angelorum atque Sanctorum. *Alu. paz. de grad. cont.*

Alu. Paz.

Ecce

Ecce tu pulchra es amica mea:
Ecce tu pulcher es dilecte mi. *Cant.* 1.

Ce miroir repreſente enſemble
Deux faces que l'Amour aſſemble.

Los roſtros que amor retrata
Se pareçen; por que ſon
Retratos del coraçon.

Cali-

Caligo Amoris.

XXXIII.

CAnis eſt ſymbolum odoris, odor eſt ſymbolum fidei; anima hoc cane ducitur, quæ nudâ fide abſque ulla intellectus operatione, immediatè per ardorem amoris movetur ad contemplandum Deum & conſtituitur in quadam caligine, quæ non poteſt ratione aut intellectu comprehendi, in qua amoroſa anima experiri incipit, quòd omnis illa contemplans & intuitiva cognitio, quæ præceſſit in imaginibus & ſimilitudinibus, & etiam omne quod per intellectum humanum & cogitationem nudam imaginari valet, ab ipſa veritate divinæ eſſentiæ in infinitum ſuâ diſſimilitudine diſtant. Hinc intellectualem oculum denudans à corporalibus, ſpiritualibus & etiam divinis imaginibus, quantumlibet ſublimes & nobiles ſint, ingreditur caliginem, ubi in quadam Dei perfecta ignorantia conſtituitur, velut inter duas menſas, ibíque fame potius perire eligit, quàm deſcendere ad menſam inferiorem, ubi Deus in imaginibus & ſimilitudinibus cognoſcitur: ad menſam verò ſuperiorem, ubi Deus in nuda ſua eſſentia cognoſcitur, adire non permittitur. ſic igitur manet in nuda caligine & nihileitate cogitationis ſuæ, immediatè coram ignota glorioſa Divinitatis præſentia.

Harp.

Trahe

Trahe me poſt te, curremus in odorem *dilecti. Cant. 8. 2.*

Tout beau Amour, allez tout beau,
Car ie n'ay pas d'autre flambeau.

Como el amor es tan ciego
Para que vaya contiento
Le guia el entendimiento:

Præ-

Præſentia Amoris.

XXXIV.

Au-guſt.

EGo erravi ſicut ovis quæ perierat, quærens te exterius, qui es interius: & multùm laboravi quærens te extra me, & tu habitas in me, ſi tamen ego deſiderem te. circuivi vicos & plateas civitatis hujus mundi quærens te, & non inveni, quia malè quærebam foris, quod erat intus; miſi nuncios meos omnes ſenſus exteriores, ut quærerem te, & non inveni, quia malè quærebam. video enim lux mea Deus, qui illuminaſti me, quia malè te per illos quærebam, quia tu es intus, & tamen ipſi ubi intraveris neſciverunt. ſerò te amavi pulchritudo tam antiqua ut tam nova. ſerò te amavi, & tu intus eras, & ego foris, & ibi te quærebam, & in iſta formoſa quæ feciſti ego deformis irruebam. mecum eras, & tecum non eram. ea me tenebant longè à te, quæ eſſe non poterant niſi in te; circuibam enim omnia, quærens te & propter omnia derelinquens me. at nunc illuminaſti me, & vidi te, & amavi te, & cognovi te, ſed qualiter cognovi te. cognovi te in te. cognovi te, non ſicut tibi es, ſed cognovi te ſicut mihi es, & non ſine te, ſed in te, quia tu es lux quæ illuminaſti me.

Quæ-

Quærebam te foris, & eras intus, *Auguſt.*

I'aduoue mon erreur maintenant que ie veoy,
Que i'ay cherché dehors ce que i'auois en moy.

No buſqueis al amor fuera
Que pera hallarle en ſu centro
Aueis de buſcar le dentro.

Curioſitas Amoris.

XXXV.

O Anima, quæ nunc tam pretioſum theſa
rum detexiſti! quæ Deum in intimis cor
Dionyſ. penetralibus inveniſti, quæ ſponſum tuum dil
ctiſſimum in fundo animæ poſſides, omni nat
rali inveſtigationi renuntia; operationes ſenſuu
& cognitionem rerum tum ſenſibilium tum i
telligibilium derelinque; & ignotè ad ejus viſi
nem conſurge, qui eſt ſuper omnem ſubſtantia
& cognitionem.

Quid tractare manu, quid cernere, virgo,
Cat. *quiris?*
Quæque tenere manu, quæque videre nefas.
Sacra Dei reverenter habe; quid fœderis arc
Tangis? iô, cohibe ſtulta puella manus.
In multis neſcire juvat, ſciviſſe nocebit,
Sæpe perire fuit, quod reperire vocant.

Quemadmodum omnium rerum, ſic & ſcie
Auguſt. tiæ quoque intemperantiâ laboramus. Deus n
lius ſcitur neſciendo, quæque illi occulta eſſe v
luit, minimè ſcrutanda ſunt. abſit ergò illicita
otioſa curioſitas, ſobrius intellectus in omni
aptior eſt, reficit quippe animam nec gra
mentem.

Tege

Tegenda non detegenda.

Le curieus deſir qui ton eſprit incite,
Pour veoir ce q'uil ne doit; trouuant en ſera quite.

De los miſterios de amor,
Quien apelare al ſentido,
Perdera lo poſſeído.

Quies Amoris.

XXXVI.

INdex magneticus nunquam conſiſtit niſi ſe[p]tentrionem verſus ſeſe moverit, ac in ſidus i[l]lud polare aciem fixerit. nuſquam animo hum[a]no quies niſi in Deo. quemadmodum enim qua[m]libet res dum perfectionem adipiſcitur illiq[ue] conjungitur, in quiete eſt; ſic ſpiritus noſter, du[m] *Gerſon.* unitur & conjungitur ſummo perfectibili, [u]t quietetur, neceſſe eſt. hæc eſt illa terra promiſſ[a] *Pſ. 94* quæ ore Domini vocatur requies, ad quam anim[a] perfecta ſuſpirat. eam cupiebat Auguſtinus qua[n]do ſic clamabat ad Dominum: quieſcat in te Deu[s] *Auguſt.* meus cor meum: cor meum enim eſt mare m[a]gnum tumens fluctibus. tu qui imperaſti vent[is] & mari, & facta eſt tranquillitas magna, veni & ingredere ſuper fluctus cordis mei, ut tranquill[a] & ſerena fiant omnia mea, quatenus te unicu[m] bonum meum amplectar ſine tumultuantium co[]gitationum cæcâ caligine, confugiat, Domine mens mea, ſub umbra alarum tuarum, ab æſtibu[s] cogitationum hujus ſæculi, ubi in tui refriger[ii] temperamento abſconſa, lætabunda cantet & di[]cat: in pace in id ipſum dormiam & requieſcam dormiat igitur obſecro memoria mea ab omnibu[s] malis, ut te perfectè frui merear.

In Domino quies.

La Calamite de l' amant,
N'at que le coeur pour elemant.

Si en los braços del amor
Rendida el alma ſe acueſta
Que dulce tendra la fieſta?

Unio Amoris.

XXXVII.

Aluar Paz. QUies animæ quæ aliquam unionem cum Deo præſupponit, ſolet in perfectam tranſire unionem. unio ut ipſum nomen ſonat, nihil aliud eſt, quàm id, quo, ex duobus vel pluribus unum fit. unio hæc animæ cum Deo non fit in ſubſtantia, quaſi ſignificet, quòd Deus ſit intimè præſens animæ, ita ut anima ſuum proprium eſſe amittat & convertatur in Deum; ſed celebratur in viribus animæ nimirum in intellectu & affectu, eſtque donum, quo Deus in ipſo fundo atque intimo animæ, clariſſima luce ſe illi præſentem & eam intuentem ac tenerrimè diligentem oſtendit. quo memoria ipſius animæ huic Deo ſic ſibi manifeſtato tenaciſſimè adhæret, ita ut (unione durante) ab eo avelli ſepararíque non poſſit: intellectus enim clariſſimâ luce ſapientiæ inſpicit, & ut quoddam totum, in quo eſt omne bonum, vel ſecundùm aliquam, vel aliquas perfectiones intelligit, ita ut ab eo in aliquid aliud diverti nequeat, voluntas ardentiſſimo amore conſtringit, qui inſtar ignis erumpens omnia videtur abſumere, ita ut anima jam in ſe non vivat, neque actionibus naturalibus intendat, ſed in eum dulciſſimum Sponſum toto affectu tranſeat, à quo arctiſſimo appræhenſa eſt complexu.

Gerſon.

Aluar Paz.

Unio Amoris.

Ces coeurs ſidentifieron
Puis qu'amour eſt le forgeron.

En el criſol del amor
Se labran los eſlabones,
Para enſartar coraçones.

Dulcedo Amoris.

XXXVIII.

Alu. Paz. BEnigniſſimus Dominus qui totum hominem diligit, & non ſolùm animæ, potioris partis noſtræ, verum & corporis rationẽ habet; in menſa contẽplationis utrique cibũ, quo reficiatur, apponit. animæ parat lucẽ intelligentiæ, fervorẽ Amoris & ſpirituales delicias: corpori verò ac ſenſibus ejus ineffabilem ſuavitatẽ, quæ & magna, & pura, *Idem.* & efficax & generalis eſt. Magna, quæ omnes alias corporeas voluptates ex rebus ſenſibilibus exortas, admodũ ſuperat. pura, quæ nihil habet, quod ſpurcitias & vilitates carnis perituræ & impuri corporis ſapiat. efficax, quæ ipſum corpus aliquando ita roborat & confortat, ut dura & difficilia, & ſupra omnẽ imbecillitatẽ humanã ardua ſuſtineat. generalis, quæ totum corpus pervadit, & vivifico quodam ac puriſſimo calore complet, & ſenſus omnes quaſi convenientiſſimis & propriis objectis afficit. *Auguſt.* Hæc eſt illa uberũ ſuavitas, hæc eſt illa Amoris dulcedo, quæ S. Stephano lapides torrentis dulcoravit: quæ craticulã S. Laurentio dulcem fecit: quæ ipſos Apoſtolorũ Principes ſic replevit, ut pro ipſa Crucis patibulum unus eligeret, alter quoque ferienti gladio caput ſupponere non timeret. pro hac emendâ, Bartholomæus propriam pellẽ dedit: pro hac quoque guſtanda, veneni poculum intrepidus Joannes potavit. Quàm magna multitudo dulcedinis tuæ, Domine, quàm abſcondiſti, timentibus te! omnes igitur guſtate & videte, quoniam ſuavis eſt Dominus.

Melio-

Meliora ſunt ubera tua vino. *Cant.* 1.

Que ſunt amour vos deux mamelles?
Sources ge douceurs eternelles.

Eſte amor cria con ſangre
Y porque haga prouecho
La derrama por el pecho.

Extaſis Amoris.

XXXIX.

Cant. 5. Alu. Paz. EGo dormio,& cor meum vigilat. hic ſomnus eſt veluti quædam imago gloriæ, in quo anima puriſſimâ voluptate perfruitur,& tanquam in molliſſimo cubili ſoporatur. neque ibi ſegnis fit, ſed magis diligens & ſollicita, ut diſcedente ſomno munditiæ propriæ & divinis laudibus curioſiùs inſiſtat. Amor enim Dei cum pura intelligentia cogniti inebriat mentem, & ab exterioribus abſtractam, ſuavitate Deo conglutinat & conjungit. & quantò Amor vehementior & intelligentiâ lucidior, tantò validius in ſe mentem rapit, quouſque tandem omnium quæ ſub Deo ſunt, plenè oblita, in ſolo divinæ contemplationis radio liberè figatur. Idem. anima quæ perfectè dormit & alto ſomno in extaſi quieſcit, nec concupiſcentiam illicientem, neque ignorantiam culpantem ſentit; imò & mortua eſt, non ea morte, quæ à Deo ſeparat, ſed eâ, quæ Deo conjungens ſanctiſſimam vitam Amoris conciliat. Mortua eſt,& vita ejus abſcondita eſt cum Chriſto in Deo.

Adjuro vos, ne ſuſcitetis dilectam. *Cant.* 3.

Ceſt ſans ſoucy que ie ſommeille
Puis que mon bien ayme me veille.

Aunque teneys enemigos
Dormid alma ſin cuydado
Que el amor teneys al lado.

Raptus Amoris.

X L.

Alu. Paz. RAptus eſt mentis exceſſus, quo anima per violentiam quandam à ſenſibilibus avellitur & ad divinorum inſpectionem & amorem elevatur.

Eſt res hæc in initio plena timoris atque formidinis; quoniam anima in ſe exiſtens neſcit quomodo, quaſi à corpore ſejungitur, & à ſuis ſenſibus abſcinditur, & in quandam regionem peregrinam, ſibíque penitus incognitam, non tam ducitur, quàm trahitur. in hoc autem poſita eſt eſſentia raptûs, quòd anima, contra modum ſuæ naturæ ita celeriter & potenter ad ſuperiora feratur. habet quidem illa propenſionem gratiâ confortatam, ut Deum cognoſcat, & diligat; ſed ille modus pergendi in Deum ſine adjutorio ſenſuũ, & cum tanta ſpiritûs vehementia, eſt illi prorſus novus, & à puſillitate naturalis conditionis alienus. talis fuit raptus S. Franciſci, qui viſus eſt nocte, manibus ad modum crucis protenſis, toto corpore ſublevatus à terra, & nubeculâ quâdam fulgente circumdatus, ut illuſtrationis mirabilis intra mentem mira circa corpus perluſtratio teſtis eſſet. Bonavent.

Ezech 8. Emiſſa ſimilitudo manus apprehendit eum in concinno capitis ſui; & elevavit eum ſpiritus inter terram & cælum, & adduxit eum in Hieruſalem in viſione Dei.

Leva-

Levavit ſe ſupra ſe. *Ierem.*

Lors cher Amour que tu m'appelles,
Eſpoir & Foy me ſervent d'aisles.

Dexad alma aca la carne,
Que la eſſentia del amor
Sin ella ſe ve mejor.

Intui-

Intuitio Amoris.

XLI.

EX his Amoris effectibus & contemplationis gradibus, non habet Anima Sancta quo amplius aſcendat, niſi ad claram & facialem viſionem Dei; quæ licet alterius vitæ ſit, ad quam tendimus, & pro qua adipiſcenda ſuſpiramus, jure optimo, & Amoris finis, & ultimus contemplationis gradus ponitur, quoniam eſt ſupremum & perfectiſſimum quo Deus poſſidetur, & in quo mens intellectu & affectu collocatur. *Alu. Paz.*

Auguſt. Cùm ergò, Domine, pervenerimus ad te ſapientiæ fontem; ad te lumen indeficiens; ad te lucem inextinguibilem; ut te non jam per ſpeculum in ænigmate; ſed facie ad faciem videamus, tunc ſatiabitur in bonis deſiderium noſtrum; quia nihil erit exterius quod deſideretur, niſi tu Domine Summum Bonum; qui eris præmium beatorum, & diadema decoris eorum, & lætitia ſempiterna ſuper capita eorum: pacificans eos intus & extra in pace tua, quæ exſuperat omnem ſenſum. ibi videbimus, amabimus & laudabimus. videbimus in lumine tuo lumen tuum: tu es quippe lumen, in cujus lumine videbimus lumen; te ſcilicet in te, in ſplendore vultus tui, quando te videbimus facie ad faciem.

Vidiſti effectus utriuſque Amoris, ô Anima vidiſti utriuſque finem, mœrorem & gaudium pœnam & gloriam. Ama ergò amore illò, cuju finem appetis. Si malè amaveris, damnaberis. S benè amaveris, coronaberis.

FINIS.

Vidi Deum facie ad faciem, & ſalva facta eſt anima mea. *Gen. 32.*

Voicy l'Amour content, voicy l'Ame contante,
L'Ame voyant l'Amour, l'Amour voyant l'Amante.

Silentio pluma atreuida,
Que no cabe en la razon,
El primor deſta viſion.

FINIS.